

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Po obisku

Obisk kraljeve vlade v Sloveniji je končan. Gospodje so prišli med nas, da nam kot prvi in najbližji sodelavci in svetovalci Nj. Vel. kralja tolažijo njegovo voljo — in da poizvedo za želje in prošnje, ki jih ima slovensko ljudstvo do kraljeve vlade. Radostni in lepi sprejemi, ki jih je naše ljudstvo povsod priredilo kraljevim odposlancem in zlasti predsedniku vlade g. generalu Petru Zivkoviču, so jasen dokaz, kako so bili ljudje veseli, da pozdravijo visoke goste in da jim morejo tolažiti svoje potrebe. Teh je zelo veliko, kakor so se mogli gg. ministri prepričati. Zelo pereča je gospodarska stiska Slovenije in treba je priznati obdobja vredno potrpežljivost, dobrohotnost in interes, s katerim je zlasti g. predsednik vlade pa tudi drugi ministri sprejemali in zaslišali na tisoče prošenj in želj iz najrazličnejših panog naše uprave in našega gospodarstva.

Poset kraljeve vlade je bil v vsakem oziru zelo koristen in lahko rečemo, da je v eni in drugi stvari prinesel jasnost, ki je bila potrebna. Da je kraljeva vlada polagala posebno pažnjo na poset Sloveniji, nam priča navzočnost samega predsednika vlade, ki je najbolj avtoritativno mogel tolažiti smernice režima. Iz njegovih ust so padle na nedeljskem banketu skrbno premišljene in dobro izbrane izjave, katerim je g. predsednik s poudarkom in obliko, v kateri so bile prednesene, podal značaj vladne deklaracije.

G. predsednik vlade je bil očitno dobro informiran o položaju v Sloveniji, zlasti o razpoloženju in čustvovanju slovenskega ljudstva, kateremu sta neoporekljivo in neoskrbljivo dve svetlini: njegova vera in slovenstvo. Z globokim razumevanjem in finim psihološkim taktom je bila vladna izjava podana tako, da je kulminiral poudarek v priznanju spolne verske enakopravnosti in v izjavi, da slovensko, hrvatsko ali srbsko čustvovanje ne izključuje jugoslovanstva in državne miselnosti. Kakor je eno in drugo najbolj naravno in povsem jasno, je bilo vendar potrebno in koristno, da je g. predsednik vlade oboje še izrecno poudaril in naglasil. Slovenci smo mu zato posebej hvaležni. — Človek je najbolj občutljiv in najprej ranljiv v vprašanju svobode vesti in prepričanja. Vsaka kulturna družba in najbolj država, se raditave izogiba vsega, kar bi moglo ženo-raziti državljane v tem pogledu. Kulturni boj bolj razkolje državni organizem in razdvoji državljane, kakor vsak drug državni problem. Na drugi strani pa koncept ene privilegirane državne vere dotičnemu verstvu res da začasno morda prinese koristi, zlasti materijalnega značaja, — ki pa jih je treba navadno plačati s neverjetnim hlapčevanjem in ponižujočo državno kuratelo. V izobilici nas to uči zgodovina državnega omnipotenzstva v preteklih desetletjih. Od državne oblasti privilegirana in nasproti drugim verstvom favorizirana religija, postane kaj lahko paraden privešek države in naprava na zunaj mogočen vtis — v notranjosti pa se vrši razkroj in razpad kakor priča protestantizem v predvojni Nemčiji, Holandski in Angliji ali pravoslavje v carski Rusiji ali tudi katoličizem ponekod v dobah državnega absolutizma. V versko mešanih državah — kakor je Jugoslavija — privilegirano enega verska proti drugim sploh ni mogoča. Vsi katoličani sprejemamo zato s simpatijami izjavo g. ministrskega predsednika, da hoče »kraljevska vlada spoštovati nad vse zahtevo polne verske enakopravnosti in braniti potrebo po polni znočnosti in strpljivosti med pripadniki posameznih ver... ter stremeti za tem, da zajamči vsem veram popolno samostojnost in njihov razvoj in življenje v vseh verskih poslih, zagotavljajoč vsem materijelno in moralno pomoč, da svojo vzvišeno duhovno misijo svobodno in neodvisno izvršujejo v blagor in korist svojih vernih in v interesu države.« Ta lepa izjava kraljeve vlade ima tudi to prednost, da oni, ki jo je podal, ima tudi moč in sredstva, da jo oživilori.

Cerkev se vnelo prizadeva za sporazum in dobre odnose z državno oblastjo, kakor pričajo o tem vsi konkordati, ki jih sklepa sv. Stolica. Pri tem se skuša tudi prilagoditi obstoječim razmeram in je pripravljena tudi na koncesije, ki pa naravno ne morejo iti tako daleč, da bi bili izdani bistveni duhovni interesi vernikov.

O slovenstvu in jugoslovanstvu ter o njunem medsebojnem odnosu se je že strašno veliko pisalo. To pa največ po zaslugi tistih gorečnikov, ki bi radi takoj vse asimilirali in ki pozabljajo na besede Nj. Vel. kralja, ki je izrecno izjavil, da režim 6. jan. nima namena abolirati Srbov, Hrvatov in Slovencev ampak naj Srbi ostanejo Srbi, prav tako Hrvati in Slovenci, vsi pa dobri Jugoslovani. To kraljevo deklaracijo je g. min. predsednik Zivkovič na nedeljskem banketu zopet v drugi obliki ponovil, ko je izjavil, »da jugoslovanstvo kot nacionalna in državna misel ne izključuje slovenskih, hrvatskih ali srbskih občutkov.« Markantno je izrazil g. predsednik, da naše osobine, »ki so združene z imenom, pisavo, jezikom in tradicijo, predstavljajo vsem skupno svetlino, narodno slavo in ponos.« Prav isto misel je z nekoliko drugimi besedami na istem banketu izrazil g. min. Sušnik ko je rekel: »Slovenci imajo svojo narodno samobitnost. Ta samobitnost je izraz rodu in vsega razvoja, je narodno življenje in za splošno kulturo dragocene pridobitve. Nemodro bi bilo in za kulturo kvarno, uničevati take osobitosti. Mi Srbi, Hrvati in Slovenci smo eno, en narod, ena jugoslovanska nacija. A kulturno smo trije, bratje sicer, a trije in kulturno delo nas treh in še vseh drugih plemen v Jugoslaviji v splošni vzajemnosti bo ustvarilo sintezo jugoslovanske kulture.«

Nedeljska vladna deklaracija je torej posebej omenila slovenstvo in versko enakopravnost. Prepričani smo, da vlada ni zrla v tem kakše koncesije in mi je tudi kot take nismo sprejeli. Kajti, ko so

Strašna katastrofa v Lyonu

Gorski plaz podsul 22 hiš - Nad 100 mrtvih - Pretresljivi prizori

Pariz, 13. nov. kk. Preteklo noč ob 2 se je v Lyonu pripetila strašna nesreča. Porušil se je oporni zid gorske terase na obronku hriba St. Jean v Lyonu. Kamenje je zasulo upravno poslopje bolnišnice St. Pothin, v katerem so stanovali bolniške sestre. Par minut nato se je udrl skozi široko razpoko opornega zidu pravi gorski plaz. Na 300 m široko in 80 m globoko se je premaknila vsa, zaradi dežja omeščena prst hriba in treščila ob temelje več stanovanjskih hiš, ki so se podrle. Po dosedanjih vesteh so izpod razvalin potegnili že 71 mrtvih.

Pariz, 13. nov. kk. Gorski plaz sredi goste naseljenega dela mesta Lyona v Rue Tramasac je porušil vse mestni del nad teraso. Popolnoma so se podrle hiše v tej ulici od številke 1 do 22. V dolžini 300 m je vsa okolica od bolnišnice St. Pothin do obrežja reke Saône ena sama razvalina. Reševalna dela so

se po večkratnih poskusih morala ustaviti, ker je bila nevarnost novih plazov. Komaj so spravili izpod razvalin prve mrtve, so se vrstili od 3 do 7 zjutraj nadaljnji plazovi, kakor da bi se hotel ves hrib podreti. Razvaline hiš so zasule gasilce, policiste in bolniške vozove. Pri tem je bilo ubitih 12 gasilcev, štirje policisti, en policijski častnik in dva zdravnik. Vso okolico so nemudoma evakuirali in alarmirali vojaštvo. Na stotine prostovoljnih pomagalec je moralo, ne da bi mogli pomagati, opazovati, kako hrib uničuje cele vrste hiš. Več sto beguncev, žen in otrok, ki so le za silo oblečeni, bega brezupno po ulicah. Katedrala v St. Jeanu izgleda kot tabot beguncev in vojni. Tam so okrepčali in oblekli begunce in ranjence. Prefekt lyonskega departementa, ki je takoj prišel na kraj nesreče, bi bil skoro postal žrtev katastrofe. Ravno, ko je stopil iz svojega avtomobila, se je podrla hiša, ki je avtomobil zasula.

Pariz, 13. nov. kk. Število žrtev je presežlo že številko 100. Ubityh je bilo okoli 30 gasilcev in policijskih stražnikov, mnogo pa jih je še pod razvalinami. Najverjetneje je, da je nastala katastrofa zaradi podminiranja tal, zaradi dežja in gorskih studencev, ki niso imeli nobenega odtoka. Na kraju nesreče se je že pred tremi meseci pogreznil parni valjar, ki je na kraju nesreče gladil ceste. Naenkrat se je pod njim udala zemlja in se je valjar pogreznil do svojih osi. Včeraj so v vsej naglici izpraznili bolnišnico nad krajem plazu, ker so se v zadnjih dnevih kazale v zidu vedno širše razpoke. Tudi redovnice sosednega samostana so bile včeraj pozvane, da morajo takoj zapustiti poslopje. Poklicano je bilo vojaštvo, ki prihaja v velikem številu na pomoč za reševalna dela. Izpod razvalin se še vedno čujejo obupni klici

Ministri v Šumadiji

„Imamo le eno jugoslovansko narodno in državno fronto“

Belgrad, 13. nov. I. Ministri Uzunović, Maksimović, Kumanudi, Frangeš in Preka so na svojem potovanju imeli danes velikansko zborovanje v Kruševcu. Zastopniki prebivalstva so izrekli svoje želje. Prvi od ministrov je govoril Frangeš. Med drugim je dejal, da vlada glede očitkov zaradi davkov in pritožb o nepravilnostih klasifikacije zemljišč ni kriva, pač pa je krivda na prebivalstvu, ker se pravočasno proti temu ne pritoži. Sicer se pa bo to vprašanje končnoveljavno uredilo, ko se bo uredil katster. Država bo podpirala kakor doslej vinorodne kraje, in sicer tiste, kjer je vinogradništvo res glavni vir dohodkov prebivalstva. Sicer pa se naše vino zelo težko izvažja, ker ni enolne kvalitete. Zato priporoča združništvo.

Za njim je govoril minister g. Kumanudi o kraljevem manifestu od 6. januarja, o konsolidiranju države in o urejanju razmer pri reformi notranje uprave.

Prosvetni minister g. Maksimović je govoril o zahtevah svojega resora, predvsem o potrebi uvažanja osemrazrednih ljudskih šol. Za gradnjo novih šol je ustanovljen poseben šolski fond, ki ima že 9 milijonov dinarjev. Agrarna banka ne more dati

posojil za nove šole. Izjavlja, da ministri ne iščejo ljudi, ki bi pred njimi kadili s kadilnicami in hvalili, marveč želijo čuti pravo resnico, da drug drugemu pošteno in odkrito povedo, kar je komu na srcu. Posamezne slučaje nepravilnosti in zlorab oblasti, napačnega izvajanja zakonov in naredb po uradnikih, vse te slučaje je treba prijaviti vladi in imenovati dotične uradnike.

Minister g. Preka je govoril o pritožbah o zavarovanju delavcev. Dalje je dejal, da kot Hrvat pozdravlja Srbe in izjavlja, da bodo Hrvati junaško branili svojo domovino Jugoslavijo.

Minister Uzunović se je kot najstarejši zahvalil za lep sprejem in med drugim dejal: Kakor ste vi složni, tako je tudi vlada homogena in med ministri ni nobenih niti strankarskih niti interesnih razlik. To je najboljša jamstvo, da bo odsej šlo bolje kakor za časa prejšnjega režima. Po 6. januarju ni več dveh front, turske in prekosavske, ampak samo ena jugoslovanska narodna in državna fronta. Avo bi po 6. januarju ne bilo zabeležiti nič drugega kot to zblizanje in bratstvo, bi že to opravičilo to važno izpremembo.

Oton plaši tudi Avstrijo

Senzacija z nameravano vrnitvijo 20. novembra

Zeneva, 13. nov. kk. Vprašanje vrnitve nadvojvode Otona se sedaj, kakor se zdi, obravnava že čisto oficijelno. Kakor doznava Vaš dopisnik iz zanesljivega vira, sta te dni dva avstrijska gospoda, ki sta v najbližjih zvezah s Heimwehrom, obiskala švicarske železniške oblasti v Bernu, da bi zvedela, kaj bi Švica storila, če bi nadvojvoda Oton potoval skozi Švico in bil v Buchsu oficijelno sprejet. Odgovor, ki sta ga dobila gospoda, je bil tak, da bi potovanje nadvojvode Otona, če bi potoval inočitno kot navaden potnik z rednim vlakom, brigalo samo kontrolorja vozniških listov, da bi pa vprašanje postalo drugačno, če bi hotel nadvojvoda Oton potovati oficijelno s posebnim vlakom. V tem primeru bi se morala gospoda obrniti na politični departement zveznega sveta. Tega pa imenovana dva avstrijska gospoda do sedaj nista šorila in je zato domnevati, da bo nadvojvoda izvršil svoje potovanje v noči med 20. in 21. novembrom z arbirskim ekspresnim vlakom. Seveda ni nič znanega o tem, kakšno naročilo sta imela avstrijska gospoda, toda dejstvo, da sta v Švici vprašala, kaže, da sta imela točen načrt, in je ta vest popolnoma zjamčena.

Dunaj, 13. nov. kk. Z ozirom na ženevsko vest, da sta dva avstrijska gospoda, ki sta v najtesnejših zvezah s Heimwehrom, vprašala pri bernskih želez-

niških oblastih, kaj bi storila Švica, če bi Oton potoval po švicarskem ozemlju in bil v Buchsu oficijelno sprejet, nam izjavlja eden izmed najbolj avtoriziranih legitimističnih voditeljev na Dunaju, poslanik von Wiesner, bivši šef tiskovnega urada pod cesarjem Karlom, da sicer smatra, da je bila ta vest iz Švice zjamčeno resnična, da pa je njen izvor brez dvoma pripisovati onim virom, ki skušajo trajno razkrivati sivar legitimistov. Heimwehr nima v Avstriji nobenega opravka z monarhizmom. (Eksekcijena von Wiesner ve prav dobro, da obstoja tudi v Heimwehru legitimistična skupina, ki pa seveda ne pomeni mnogo več kakor ona cesarju zvesta ljudska stranka, ki je na Dunaju pri zadnjih volitvah spravila skupaj celih 157 glasov za svojega polkovnika Wolffa. (Opomba pisarne Vašega poročevalca.) Poslanik Wiesner zagotavlja, da se zaradi te vesti nikakor ne razburja, češ, da je nesramna laž, on da ne verjame na prihod Otona v Avstrijo ob proglasitvi polnoletnosti. Tudi v nekem uradu se nam je reklo, da bi bil oficijelni sprejem Otona v Buchsu vendarle nekoliko riskantna reč z ozirom na politične razmere v Avstriji.

Senzacije z Otonom kar nečjejo prenehati in so le dokaz velike nervoznosti gotovih krogov.

Francija računa na iznenadenja

Briandove izjave v zbornici

Pariz, 13. nov. AA. V poslanski zbornici je minister za zunanje zadeve Briand odgovoril na govor, ki ga je imel poslanec Marin. V tem govoru je poslanec Marin zahteval politiko odločne roke. Briand je odgovoril, da je vedno naglašal, da je treba v prihod sedanjega stanja Evrope pričakovati močnih valov reakcionarnih sil in da bo organizacija miru trčila na hude ovire. Zatem je Briand navedel, da so zadnji dogodki v Nemčiji omajali zaupanje v mir. Francija pa je dovolj mčna, da more mirne duše računati z vsakim iznenadenjem. Ako hoče Francija rešiti vprašanje svojega razmerja do Nemčije, mora se postaviti na stališče odločnega zagovornika miru. Zbornica, je nadaljeval Briand, se mora odločiti, ali naj vlada nadaljuje politiko, ki jo zagovarja večina obeh zbornic. Politično, ki jo

pobijajo neki govorniki, ni moja, marveč je to politika vlade. Za tem je Briand zavrnil očitke in klevete. Naposled je Briand opozoril na uspehe, ki jih je dosegla Francija na raznih področjih, zlasti v vprašanju manšin. Svoj govor je Briand zaključil s tem, da je bila v Locarnu Franciji dana formalna obljuba, da Nemčija nikoli ne bo segla po sili, da bi izpremenila poljsko mejo.

Seipel obolel

Dunaj, 13. nov. kk. Zunanji minister dr. Seipel je pred par dnevi obolel na vnetju prsne mrene. Do sedaj je vsak dan prišel v svoj urad in je imel še včeraj popolno, na dan avstrijskega državnega praznika, pridigo v samostanski cerkvi v Klosterneuburgu. Sedaj pa so zdravniki odsvetovali, da mora ostati v postelji.

Slovenstvo in katoličanstvo nas prav nič ne ovira, da ne bi bili iskreni in prepričani Jugoslovani. Veseli nas, da smo k temu dobili potrditev tudi z najbolj merodajne strani. Zato pomeni obisk g. min. predsednika v Ljubljani, kakor smo ugodoma omenili, prijetno razbremenje.

Dr. Korošec v Zagrebu

Zagreb, 13. nov. m. S splitskim brstovlakom je prispel v Zagreb bivši minister dr. Anton Korošec. Jutri se odpelje v Slovenijo.

Konferenca jugoslovanskih borz

Belgrad, 13. nov. I. V Novem Sadu se je danes v veliki borzni dvorani vršila konferenca odposlancev vseh jugoslovanskih borz. Na konferenci so zastopane belgrajska, zagrebška, skopljska in sornborska borza. Obravnavalo se bo vprašanje sanacije kmetijske krize, zenačenja borznih utanc in borznih taks. Dalje se bodo obravnavala vsa tista vprašanja, ki bodo na dnevnem redu konference srednjeevropskih borz dne 17. novembra v Budimpešti, da bo stališče naših borz enotno.

Noblova nagrada za fiziko

Stockholm, 13. nov. kk. Akademija znanosti je letošnjo Noblovo nagrado za fiziko prisodila indiju Chandrasekhara Venkata Raman iz Kalkute za njegova dela o disluziji svetlobe in za iznajdbe efekta, ki se imenuje po njem.

Italijanski vodni in zračni manevri

Rim, 13. nov. kk. Italijansko vojno letalstvo pripravlja zopet velik polet svojega zračnega brodoma v južno Ameriko. Tega poleta, ki se bo začel 5. decembra, se bo kot vodja udeležil minister za zrakoplovstvo Balbo kot šef-pilot. Udeležilo se ga bo 12 vodnih letal znane italijanske ladje-matice za letala »Savoia Marchetti«. Polet se bo izvršil ob afriški obali do Bolano, od koder bodo letala začela polet v južno Ameriko. Letala bodo razdeljena v štiri skupine s črno, rdečo, zeleno in belo barvo. Dva parnika sta že odpotovala na odprto morje, da bosta pripravljena za eventualno pomoč. Zanimivo je, da se bo obenem vršil manever sedmih italijanskih torpednih rušilcev po 2000 ton.

Banditstvo v Newyorku

Newyork, 13. nov. kk. V Newyorku je bilo po policijski statistiki od poskušeneja umora Jacka Diamonda pred štirimi tedni napadenih 89 oseb, od katerih je bilo ubitih 35, ostali pa so bili težko ranjeni. V Newyorku so sedaj povprečno po trije napadi na dan, s čimer je Newyork prekosil čičaški rekord.

V Havani vojno stanje

Newyork, 13. nov. kk. Kakor poročajo s Kube, je predsednik Machado danes popoldne proglasil nad Havano vojno stanje. Imenovano je bilo prsebno vojno sodišče. Vojništvo je dobilo povelje, streljati na vsakogar, ki bi se upiral naredbam. Kaj je dalo povod za to odredbo, se do sedaj ni moglo zvedeti.

Veliki komunistični nemiri v Peru

Newyork, 13. nov. kk. V bakrenih rudnikih Oroya v državi Peru, 125 milj. vzhodno od glavnega mesta Lime, je prišlo včeraj radi komunističnih hujškarj do hudih spopadov med stavkajočimi rudarji in policijo, v katerih je bilo 12 rudarjev ubitih, 25 pa ranjenih. 350 ameriških in angleških nameščencev so prepeljali v Limo. 200 moč narodne garde je bilo po posledovanju ameriškega poslanika poslanih v ozemlje nemirov.

Amerika proti sov. dumpingu

Pariz, 13. nov. kk. »Matine« napoveduje velika protiofenzivo ameriških petrolejskih industrijalcev proti ruskemu dumpingu. Export Petroleum Association je začelno ukinila kartelirane cene, da omogoči članom družbe popolno trgovsko svobodo.

Oficijelni sprejem indskih delegatov

London, 13. nov. kk. Ob priliki otvoritve vse indeke konference je priredila vlada včeraj zvečer oficijelni sprejem, na katerem se je pokazal ves nepopisen sijaj vzhodnega bogastva. Indski delegati so prišli v vsem sijaju svojih draguljev. Lancasterke palačo, v kateri so priredili sprejem, je zastražila policija, da bi varovala goste pred tatovi.

Dunajska vremenska napoved. Od časa do časa oblačno. Nekoliko topleje. Vetrovno.

Romunske politične zanimivosti

Averescu, znani oboževatelj Italijanov, zapušča opozicijo — Titulescu naj krona kralja Karola II.

Bukarešta, 13. nov. or. (Izv. »Slovenec«.) V svojem zadnjem poročilu sem opozoril na spor med kraljem in Maniu-jem, ki se je končal z demisijsko slednjo. Politika kralja Karola stremi za tem, da bi združil okrog sebe vse romunske politične stranke, jih povezal v neke vrste nacionalno vlado, jim dal enega šefa z zvenečim imenom, ki ne more biti drugi kot pa romunski poslanik v Londonu Titulescu, ter se pustil kronati za kralja Velike Romunije ob sodelovanju vseh plasti romunskega naroda. Tej vladi bo potem dal izredne moči, tako da bi na zunanji sferi obdržala silaj demokratske vlade, na znotraj pa bi upravljala državo edino pod kontrolo vladarja.

Maniu se je zoperstavljal kraljevemu načrtu, zato se je za enkrat raiši potegnil v zatišje. Medtem pa kralj Karol, ki je razvil silno delavnost, nadaljuje započeto delo in ni ga dneva v romunski prestolnici, ki bi ne rodil resnične ali izmišljene senzacije v tem pogledu. Zadnje dni je smer kraljeve politike dobila zelo jasne obrise, ko je postalo znano, da so posebni kraljevi kurirji obiskali voditelja opozicijskih strank s pozivom, da se pridružijo vladinemu delu za boj proti gospodarski krizi. Vinila Bratianu je baje izjavil kraljevemu odposlancu, da mora počakati na odločitev stran-

kine konference, toda za vsakega je jasno, da bo liberalni voditelj sprejel ponudbo, na katero že komaj čaka, ter vstopil v kabinet Minorescu ali pravilneje rečeno, v vlado, katero bo sestavil najbrže Titulescu v najbližji bodočnosti. Miro, kakor nazivljajo tukaj sedanjega predsednika vlade, je samo prehodna figura, iste vrste kot je bil de Facta pred prihodom Mussolinija v Italijo.

Najzanimivejša za ves preobrat pa je, da se je general Averescu, voditelj ljudske stranke ter zloglasni italofil odločil, da se pridruži sedanji vladni večini. Brez dvoma bo dobil tudi on ministrsko mesto. V Bukarešti se ničesar ne da prikriti. Tako tudi ni ostalo tajno, da je Averescu nadaljeval svoje intimne zveze z italijanskim poslanikom ves čas, odkar se je nahajal v političnem pokoji. Z njegovim pristopom k vladni večini se bo znatno ojačila ona skupina romunskih politikov, ki želi sodelovanja z Italijo in z Madžarsko. Mnenja, da italijanska diplomacija postuša sedaj prodrati v življenje Male antante, sicer še nimajo nobenih konkretnih dokazov, vendar se bo težko ubraniti misli, da bo v bodoči romunski vladi general Averescu zagovornik italofilske politike.

V finančnih krogih se istotako poudarja, da namera kralj Karol zediniti vse politične stranke,

češ, da je bil ta predpogoj stavljen od strani inozemskih finančnikov, pri katerih je Romunija zaprosila za posojilo.

Budimpešta, 13. nov. d. V političnih krogih je vzbudila veliko senzacijo do sedaj še nepotrjena vest »Magyar Uzagaz«, da je general Averescu, bivši ministrski predsednik in sedanji voditelj romunske ljudske stranke, ponudil kralju sodelovanje svoje stranke pri sedanji vladi in pri vsaki vladi, ki bi jo kralj sestavil. General Averescu je baje motiviral svoj politični preokret s tem, da je gospodarska kriza Romunije tako pretežna, da se mora strniti vse okrog kralja za rešitev romunskega naroda. Madžarski list pristavlja, da bi prisostnost generala Averescu v kakšni bodoči romunski vladi pomenila velik dobiček za one težnje, ki hočejo približati Madžarsko romunskemu narodu.

Rim, 13. okt. kk. General Averescu se je mudil v Rimu po osebnih opravkih. Priliko svojega bivanja na italijanskih tleh je porabil za ureditev nekaterih privatnih poslov in za obiske pri sorodniških svoje žene, ki je italijanskega rodu. V avtoritativnih krogih se zanikuje vest, da se je Averescu mudil v Italiji v kakšni politični misli, oziroma, da se je sestal z zunanjim ministrom Grandijem. General Averescu ni obiskal nobene politične osebnosti.

Boljševiška borba z opozicijo

Komaj boljševiška vlada zatire eno opozicijo, že se pojavi nova. Čim strašnejše postopa boljševiška vlada proti nezadovoljnim, tem bolj narašča opozicijski duh. Dočim so bili v prvih desetih letih glavni nasprotniki boljševizma izven komunističnih vrst in so se nezadovoljni komunisti borili samo za drugačno taktiko, preti sedaj sovjetski vladi nevarnost iz lastnih vrst. Čim večji je pritisk in čim obupnejše je gospodarsko stanje, tem bolj so nezadovoljni s sovjetsko vlado tisti boljševiki na visokih položajih, ki imajo vpogled v dejansko stanje in vsaj malo čuta odgovornosti in vesti. Če politika zve za njihovo nezadovoljnost, potem jih more rešiti ječe ali celo smrti edino beg v tujino.

Odpadle boljševiške veljake zasleduje sovjetska policija, zloglasna GPU, celo v inozemstvu. Tako se godilo tudi Bažanovu, bivšemu uradniku v tajništvu sovjetskega diktatorja Stalina. Nalogo ubiti Bažanova je dobil Agabekov, načelnik vrhovnega oddelka v oddelku sovjetske policije (GPU) za inostranstvo. Agabekov se je izneveril boljševiški vladi in poročal sedaj sam v emigrantskem ruskem listu »Segodnja«, ki izhaja v Rigi, kako je organiziral Bažanovov umor.

V začetku januarja l. 1928. sem nenadoma dobil iz Moskve telegram, da zbežita iz sovjetskega Turkestana v Perzijo dva odlična komunisti, Bažanov in Maksimov. Bažanov je bil v Stalinovem tajništvu, ali radi simpatij z opozicijo je bil premeščen v Turkestan. Čez nekaj dni sem prejel telegram od Latorskega, predsednika GPU v Mešedu, da sta se Bažanov in Maksimov pojavila tam. Takoj sem brzojavil v Moskvo. V odgovor sem dobil ukaz, naj »likvidiram« Bažanova, ki je v Stalinovem tajništvu in ve za razne tajne zadeve politbiroa. Ukazano mi je bilo, naj takoj odidem v Mešed in tam osebno organiziram v najkrajšem času Bažanov uboj, dokler ne preda dokumentov, obtežljivih za sovjetsko vlado, ki jih je odnesel s seboj. Naslednjega dne sem v aeroplanu odletel iz Teherana in zvečer sem dospel v Mešed. Tisto noč noč sem izročil ukaz iz Moskve poslaniku Lagorskemu in generalnemu konzulu SSSR v Mešedu, g. Dubsonu. Od njih sem zvedel, da je predsednik turkmenškega GPU Karuckij ukazal ujeti oba begunca na perzijskem ozemlju in pripeljati živa v Ashabad. V to svrhu je bila spuščena preko boljševiške meje grupa Turkmenov, navideznih kontrabandistov, ki jim je bila obljubljena visoka nagrada, če hitro srečno izvrše ukaz. Ali Turkmeni so se zakasnil. Begunca sta medtem že pobegnila v Mešed. Tedaj pa je dobil ukaz komisar mešedske tajne GPU, Pašajev, ki je opravljal službo perzijskega policijskega spremljevalca na železnici, naj ujame begunca in ju »likvidira« s svojimi lastnimi sredstvi. Vseled svojih dobrih zvez kot perzijski policijski agent se je ta vodja ruske sovjetske policije lahko podal v avtomobilu za Bažanovim, misleč, da ga bo lahko lahko na poti ubil. Svoje namere pa ni mogel izvršiti, ker so Bažanova in Maksimova stalno spremljali perzijski detektivi.

Prišli so v Mešed sta se Bažanov in Maksimov zaustavila v hotelu. Pašajev se je javil pri poslaniku SSSR Lagorskem in ga obvestil o celi zadevi. Dogovorila sta se, da bosta skušala izvršiti ukaz z združenimi močmi. Enemu izmed boljševiških policijskih agentov se je to noč posrečilo prikrasti na balkon hotela, kjer sta stanovala Bažanov in Maksimov. Odtod ju je hotel ustreliti skozi okno. Ali perzijska policija je opazila tega agenta, ga aretirala in mu zaplenila revolver. V ječi je boljševiški agent vse priznal perzijski policiji. V svoji opreznosti so Peržani nato prepeljali Bažanova in Maksimova iz hotela na policijsko ravnateljstvo, da bi ju tem bolj zavarovali pred boljševiki. V tem času pa je poslala boljševiška vlada iz Ashabada v Mešed 6 mož, ki so dobili nalog, da morajo za vsako ceno ubiti oba begunca.

Pretelo je nekaj dni. Ko so nam Peržani zaprli našega policijskega agenta, ki je bil v perzijskem policijskem ravnateljstvu, kjer sta bila tudi Bažanov in Maksimov, si nekaj časa nismo znali pomagati. Nato pa smo si izmislili nov načrt. Hoteli smo vtihotapiti zaprtemu boljševiku ciankalij in mu dati ukaz, da mora za vsako ceno najti ali ustvariti možnost, da zastrupi Bažanova in Maksimova. Istega dne pa je prišel iz Moskve brzojav, naj opuste načrt Bažanovov likvidacije.

Odpotoval sem v Ashabad, kjer mi je predsednik krajevne GPU pokazal nov brzojav iz Taškenta, kjer se priporoča dokončati začeto delo kljub drugačnim navodilom iz Moskve. Plat, sovjetski konzul v Seistanu, je kmalu nato javil, da sta Bažanov in Maksimov v Duzdab in da bo z vsemi svojimi močmi sodeloval pri njuni »likvidaciji«, če želimo. Belskij, načelnik GPU v Taškentu, je poslal po tem brzojavu konzulu Platu 5 tisoč dolarjev (280.000 Din) za kritje stroškov za organizacijo Bažanovnega uboja. Sovjetski konzul iz Seistana se je nemudoma odpeljal v Duzdab, da bi osebno vodil vse priprave za uboj. Ali ves napor je bil zaman. Konzulov prihod je še bolj opozoril perzanske oblasti na nevarnost, in je zato kmalu omogočila beguncema pot v Indijo, kjer sta lažje zabrisala sledove za seboj in pobegnili v zapadno Evropo. —

Tepen italijanski konzul

Toulouse, 13. nov. Z. Skupina protifašistov je napadla italijanski konzulat po neki svečanosti. Policija ga je vžela v zaščito. Ker pa je konzul svoje nasprotnike prišel po fašistovski pozdravljal, so se demonstracije toliko razjarile, da so predrlj policijski kordon in pretepli konzula.

Hmelj

Zatec, 13. nov. kk. Kupčija hmeja se vrši z nespremenjenimi cenami od 350—600 K&.

Anketa o našem lesnem trgu

Celje, 13. nov. Danes ob 2 se je sestalo okrog 200 lesnih trgovcev iz cele dravske banovine v mali dvorani Celjskega doma. Anketo je sklicala Zveza trgovskih gremijev v Ljubljani na pobudo sekcije lesnih trgovcev in pri okrajnem gremiju trgovcev v Celju. Anketo je predsedoval član predsedstva Konrad Elsbacher iz Laškega. Pred dnevnim redom je predsedujoči pozdravil zborovalce. Nj. Vel. kralju in predsedniku ministrskega sveta so je poslala udanostna in pozdravna brzojavka. Zveza tajnik Kaiser je orisal stanje lesne trgovine. Posebej je poudaril taktiko ruskega dumpinga. Po njegovem poročilu so bile prečitane in sprejete naslednje resolucije:

Lesno trgovstvo dravske banovine je na anketi, ki jo je sklicala Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo, razpravljalo o kritičnem položaju lesne trgovine. Ugotovilo je vzroke tega kritičnega položaja, ovire in pomanjkljivosti, ki otežujejo izvoz lesa, in sprejelo te-le resolucije:

I. Lesna trgovina je v našem narodnem gospodarstvu ena izmed najvažnejših strok. Radi tega je njuna potreba, da državna uprava v interesu njenega razvoja v obrtni smeri posveča tej panogi vso pozornost. Po določbah v dravski banovini še veljavnega obrtnega reda je nastop trgovine vezan na prijavo pri oblasti, ne da bi bila za to potrebna strokovna usposobilnost. Ta določba povzroča, da prihajajo v lesno trgovino tudi taki, ki nimajo za kvalitativno povzdigo te važne izvozne stroke strokovne sposobnosti in ki v znatni meri škodujejo njenemu ugledu tudi na zunanjih tržiščih. V interesu ugodnega kvalitativnega razvoja in oziroma na velik pomen lesne trgovine v našem narodnem gospodarstvu, je neobhodno potrebno, da je trgovina v rokah strokovnjakov, ki imajo za njeno izvrševanje res potrebne strokovne in moralne pogoje. Lesni trgovci dravske banovine radi tega nujno ugotavljajo potrebo po spremembi sedanjega zakonitega določila o izvrševanju lesne trgovine in apelirajo na trgovinsko ministrstvo, da s novim obrtnim zakonom uvede kot pogoj za izvrševanje trgovine z lesom, strokovno sposobnost, ki jo je treba dokazati najmanj s šestletno zaposlitvijo v lesni trgovini.

IIa. Trgovstvo drav. banovine je že ponovno stavilo utemeljene zahteve po reviziji predpisov glede dostave vagonov in ležarinskih pristojbin. Lesno trgovstvo drav. banovine ugotavlja, da se povsod predpisi glede dostavljanja vagonov niso v skladu z interesi lesne industrije izvrševali. Pogosto se dogajajo primeri, da se naročeni vagoni ne dostavljajo pravočasno, kar povzroča trgovstvu povsem neopravičene visoke ležarinske stroške že na železniški postaji ob naročanju vagonov. Kljub temu da se zakasnitev dostavljanja vagonov ne izvrši po krivdi trgovcev, lesni trgovci apelirajo na glavno ravnateljstvo državnih železnic, da revidira predpise glede ležarine za čas od naročitve do dostavitve vagonov v tem smislu, da je na železniško postajo dovožen les za čas od naročitve do dostavitve ležarine prost.

b) Trgovstvo drav. banovine je nadalje že opetovano poudarjalo, da so ležarinske pristojbine odločno previsoke. Ob današnjem težkem gospodarskem položaju povzročajo režijske stroške, ki težko obremenjujejo prodajne cene, v zvezi z drugimi visokimi pristojbinami, tarifi in taksami pa zožujejo konkurenčno zmoglost naših eksportnikov. Lesno trgovstvo ponovno apelira na glavno ravnateljstvo drž. železnic, naj izvede revizijo žel. ležarinskih pristojbin.

c) Lesni trgovci ugotavljajo, da se pogosto dostavljajo vagoni, ki ne odgovarjajo vrsti lesa, ki bi ga bilo naložiti. Glavno žel. ravnateljstvo naj odredi, da se radi tega dostavljajo vedno taki vagoni, kakršni so naročeni. Trgovstvo dalje ugotavlja, da so dostavljeni nekompletni vagoni brez verig in ročic. Radi tega prosijo trgovci glavno žel. ravnateljstvo, da odredi, da se dostavljajo lesnim trgovcem popolnoma kompletni z verigami in ročicami opremljeni vagoni.

d) Pri kompletiranih vagonih pogreša lesno trgovstvo dovoljenje za reekspedicijo blaga, kar povzroča trgovstvu velike nepotrebne stroške in zamudo časa. Glavno žel. ravnateljstvo naj radi tega izvoli ustvari reekspedicijski postopek za kompletiranje vagonov.

e) Za razvoj lesne trgovine drav. banovine je življenjske važnosti, da je čim krajša železniška zveza Slovenije z morjem. Lesno trgovstvo polaga zato važnost na čim prejšnjo zgraditev železniške proge Kočevje—Sušak, ki naj z dograditvijo proge Maribor—Sevnica—St. Janž spoji dravsko banovino s sušiško luko, ki naj se — da bo ustrezala vedno naraščajočemu prometu — tehnično popolnoma preuredi in izpopolni. Radi tega apelirajo na merodajne činitele, da postavijo zgraditev te proge, ki je za izvoz trg. stroke dravske banovine važna, na prvo mesto v železniškem gradbenem prometu.

III. Poleg železniških prometnih ovir povzroča težave našemu izvozu lesa tudi tarifna ovira. Naši izvozni tarifi so previsoki. Njih razdelitev ne odgovarja potrebam les. trgovcev. Visoki pre-

Boj okrog vojaške paritete

Angleško časopisje začelo boj za demilitarizacijo Alzacije
Zanimivi obiski nemškega veleposlanika pri Brandu

London, 13. nov. os. »Times« so objavile članek izpod peresa svojega vojaškega poročevalca, v katerem razpravlja o vprašanju nemško-francoskih odnosov. Oficijski list londonske velike finance piše, da je prišel čas za to, da se velesile začne pogovarjati med seboj o načinu, kako bi mogla Nemčija priti do popolnih enakopravnih pravic tudi v pogledu oboroževanja. Dati Nemčiji pravico, da se oborožuje, bi bilo absurdno, zato bi bilo pametneje, da drugi razorožijo do ničine, ki je za Nemčijo določena v mirovni pogodbi. Zasekral je tudi ta možnost izključena, ker se še ni vršila mednarodna konferenca, toda eno bi bilo lahko, namreč, da Francija sama od sebe ponudi, da bo na svoji strani Renu demilitarizirala nekoliko kilometrov širine. Tako bi Nemčija ne občutila kot krivico, da mora obraniti svojo mejo proti Franciji brez vsakega vojaštva.

Dozdeva se, da so »Times« napisale ta članek v imeu velikih finančnikov, ki bi radi videli, da bi Anglija prenehala s plačevanjem vojnega dolga Zedinjenim državam. To bi bilo mogoče le, če bi Nemčija zahtevala moratorij za svoje obveznosti, čemur se pa Francija protivi. Zahteva po demilitarizaciji Alzacije je torej neke vrste posreden pritisk na francosko vlado, da pristane na eventualno nemško prošnjo po prekinjenju reparacijskih plačil.

Paris, 13. nov. fr. Vse večje pariško časopisje je razburjeno vsled nenadnega napada londonskega »Times« na Alzacijo. Listi se povprašujejo, odkod veje novi veter, ker dosedaj niti Lloyd George ni padlo v glavo, kljub temu, da je velik francoski nepriznatelj, da bi zahteval od Francije, da po največji svetovni moriji razglasi svojo mejo proti Nemčiji, ki je odgovorna za krvoprelitje zadnje vojske. Zanimanje za številine obiske, ki jih dela nemški veleposlanik v Parizu von Hüsch pri zunanjem ministru Briand, je vsled tega zopet naraslo, tako da se sil-

šijo najrazličnejše razlage za Hüschovo delavnost, ki se spravlja v zvezo z neverjetnim predlogom, ki ga je izumil »Times«. »Echo de Paris« trdi med drugim, da je tudi Briand v zaroči, češ on je naklonjen Brüningu želji po moratoriju, zato se je hotel osebno informirati, kaj namerava storiti nemška vlada, ko bo izvršila finančno reformo, ki je sedaj v teku.

»Matine« istotako objavlja zelo zanimiv članek, ki pojasnjuje vse dosedanje dogodke v vprašanju francosko-nemške sprave; po »Matine« obstoji organizirana zveza med obiskom dr. Schachta v Zedinjenih državah, nemadnim nastopom londonskega časopisa proti francoski obrambni fronti na vzhodu ter sedanjimi sestanki med francoskimi in nemškimi diplomati. Nemški vladi je popolnoma jasno, da zaveš uspeh prošnje za prekinitev reparacijskih plačil od stališča, ki ga bo zavzela Amerika. To stran je razčistil dr. Schacht, o uspehih kojega še ni vse povedano. Ameriški finančni krogi, ki so za črtanje vsah plačil, ki izvirajo iz svetovne vojne, so po mnenju »Matine« napravili pritisk na londonske finančne kroge, naj delujejo v istem smislu. Članek v »Timesu«, da je uspeh le zarote. Nemški veleposlanik von Hüsch pa je imel nalog, da obvesti Brianda o poteku dr. Schachtovega potovanja po Ameriki, ter tako pripravi teren za prošnjo, ki jo bo kmalu predložila Brüningova vlada.

»Pertinax« trdi od svoje strani, da se nahaja Francija zopet v vrtincu svetovnega interesa in da pritiskano nanjo vsi njeni nasprotniki od vseh strani. Gotovim krogom ni všeč, da Francija skrbi za svojo varnost, zato hočejo storiti vse, kar je v njih močeh, da je pred svetom ožigosajo kot edino državo, ki neče verovati v mir. Moratorij Nemčiji ni potreben. Reparacijska plačila znašajo v Nemčiji samo 25% celega državnega proračuna, francoske obveznosti 35%, angleške pa 50%.

Nakup plemenske živine v inozemstvu

Belgrad, 13. nov. AA. Pri striktnem in doslednem izvajanju programa pospeševanja živinoreje v državi je ministrstvo za poljedelstvo nedavno tega poslalo strokovno komisijo v Avstrijo v svrhu nabave plemenskih junic in mladih krav ter nekaj bikov montavonske pasme. Za to nabavo je dalo ministrstvo kredit 400.000 Din. Kupcem so se pridružili uprava dvora Nj. Vel. kralja z vsoto 90.000 Din. S temi krediti je nabavila komisija v Vorarlbergu, in sicer v Montavonu za rejo ministrstva za poljedelstvo 34 brejih junic in krav in na račun vrhabe banovine 17 bikov in 16 junic.

Vsa nabavljena živina je v odlični plemenski kondiciji in ima večina od njih izborno mleko in

veliko količino. Z vsa živino je komisija izvršila poskus s tuberkulizmom in vzela samo tisto živino, ki se je izkazala za popolnoma zdravo.

Pri kupovanju je komisija obiskala vse nabavljače te živine na Vorarlberškem in je imela pri tem dovolj prilike uveriti se, da je najboljša živina v sami domovini tega plemena, t. j. v predelu Montavonskem. Zato so tudi največ glav kupili v tem predelu, zlasti v Schrunsu in Nemzingu. V tem pogledu so komisiji pomagali vsi strokovnjaki in odgajalci, predvsem najbolj znani odgajalec v Schrunsu Gandler, pri katerem so kupljene one tri mlade krave za dvor. Glede na kakovost kupljenih glav je cena jako zmerna.

in bodo morali zato vzporediti svoje delovanje. Mussolini se je zahvalil za pozdrav in dejal, da se raduje prihoda nemškega odposlanca. Svojo zahvalo je zaključil s tem, da je izrekel odposlancem svoje simpatije za Stahlhelm. Nato je bil med Mussolinijem in odposlanci daljši razgovor.

Newyork, 13. nov. AA. Neko letalo, na katerem sta dva letalca hotela izvršiti vztrastnostni polet, je strmoglavilo na zemljo in zgorelo. Nesreča se je zgodila večraj blizu Brooklyna.

Voditelj Stahlhelma pri Mussolineju

Rim, 13. nov. AA. Havas poroča, da je Mussolini sprejel voditelja in odposlanca Stahlhelma. Voditelj Helme se je zahvalil predsedniku italijanske vlade za prijazen sprejem v Italiji. Pristavil je, da se Stahlhelm dobro zaveda, da se mora v svoji borbi proti liberalizmu in marksizmu nasloniti na idejo fašizma. Podjarmljeni narodi dele isto usodo

vozni tarifi so v marsikaterem oziru, zlasti v sedanji krizi, velika ovira izvozu lesa, ter obremenjujejo lesne cene tako, da imajo le ozek prodajni krog, kar znatno otežuje konkurenco nasproti inozemskim državam izvoznicam lesa, v katerih uživa lesna trgovina glede na tarife mnogo večje ugodnosti. Uvaževati je treba, da ima naša lesna trgovina v sosedstvu mogočeno konkurenco, zato je nujno potrebno prilagoditi naše tarife tarifnim ugodnostim teh držav. Nadalje je važna sklenitev novih trgovinskih pogodb s tujimi državami, ki naj obravnavajo tudi tarifna vprašanja. Lesno trgovstvo dravske banovine apelira na merodajne činitele, da podrobno proučijo tarifne ugodnosti, ki jih pri izvozu lesa uživajo lesne trgovine sosednih držav izvoznice, ter sedanje notranje izvozne, prevozne, železniške in ležarinske tarife znižajo najmanj za 30—40 odstotkov.

IV. Veliko nazadovanje izvoza našega lesa je v precejšnji meri posledica izvoza ruskega lesa, ki prihaja v veliki količini in po nizki ceni na svetovna lesna tržišča. Ruski lesni dumping je popolnoma dezorganiziral lesna tržišča in naš les popolnoma izrinil iz naših dosedanjih trgov. Lesno trgovstvo opozarja trg. ministrstvo na zle posledice ruskega lesnega dumpinga s prošnjo, da ukrene vse, kar je potrebno za omejitve težkih posledic, ki jih pri naša dumping naši lesni trgovini

Pravo narodno delo za Prekmurje

V »Slovenec« z dne 13. nov. je urednik Novin g. Kolenc ožigal počenjanje nekaterih »nacionalistov«, ki uganjajo v Prekmurju stvari, ki morejo biti medsebojnemu prijateljstvu vseh Slovencev samo v škodo. Če hočemo Prekmurce kar najbolj navesti na ostali del slovenskega ljudstva, ki je živečo pred svetovno vojno v narodnem oziru v ugodnejših razmerah, jim moramo predvsem pokazati, da jih imamo radi, da jih razumemo, da nismo prišli šikanirat domačinov in jih preganjati iz služb, ampak da nas navdaja samo želja, da se čim bliže medsebojno spoznajo in da od leta do leta bolj zrastemo z njimi v en narod. Vedno bo ostala resnična prekrasna Cankarjeva ugotovitev: »Narod je kakor otrok: brez dolgega premišljevanja in brez omahovanja predi bistro, občuti brž, kdo mu daje in kdo mu jemlje«. Te besede naj bi si vzel k srcu

vsakdo, ki pride v Prekmurje vzgajati ljudstvo, po njih naj bi se ravnal pri svojem dejanju in nehanju, pa bi mu ne bilo treba tako rekoč niti besedice izgubiti o narodnosti — vse bi mu bilo navrženo. Kajti narod bi brž občutil, da mu ta »prislek« — daje. Zato smo sprito sedanje polemike o narodnem čustvovanju Prekmurja tako iz srca veseli akcije, ki jo je započela Mohorjeva družba. Pozvala je namreč vse mohorjane, naj ob priliki, ko prejema Mohorjeve knjige ali pa naročajo nove, kaj malega darujejo za Prekmurce. Če bomo poslali ob obletnici sedanje debate o Prekmurju tja lepih knjig v vrednosti kakih 30.000 Din (trdno namreč upamo, da se bo ta vsota ne samo dosegla, ampak celo prav znatno prekoračila), bo s tem za narodno zavest Prekmurcev pač več storjenega, nego če zahtevamo od kmetov — je tudi v ostali Sloveniji 99 odstot. kmečkega pri-

bivalstva po deželi nima in je ni nikdar imelo, pa naši kmetje radi tega niso bili nič slabši Slovenci in Jugoslovani. — se lahko menja, a kar je v srcu, to ostane. Ne pozabimo tudi, da so nam ob koroškem plebiscitu škodovali tudi tisti prenapeteži, ki so iz kakršnihkoli razlogov odstranili s Koroškega brez zadostnega vzroka domače učiteljstvo ter ga s tem potisnili v vrsto naših neprijateljev, da bi bili ti ljudje bržkone dostikrat v novih razmerah postali naši zavezniki. Slovenci smo znani kot radodaren narod, pa je prav, da se — kakor doslej — tudi pri svojem narodnem delu zavedamo »sladke dolžnosti dajanja«. Letos bomo to dolžnost vršili glede Prekmurja in naših naših izseljencev v Nemčiji in Franciji — in sadovi ne bodo izostali! Vabimo toplo vse Slovence brez najmanjše razlike, da sodelujejo pri tem pravem narodnem delu.

Čisti kofeln

Izločen iz kave, je zmes nežnih, belih kristalov. Vsak kilogram kave vsebuje 10 do 20 gramov kofeina. Že 0,2 do 0,5 g (to so 2 do 3 skodelice navadne kave) more neprijetno učinkovati zaradi povišanja krvnega pritiska, draženja živcev in ledvic. Zdravniki je vse to najboljše znano in on mora večkrat prepovedati kavo s kofeinom. Vedno pa dovoljuje kavo Hag brez kofeina. Po kavi Hag ni nobenih škodljivih dražljivih učinkov kofeina, užitek je popoln, neomejen, ker je kava Hag najboljše kvalitete. Pametneje, da je za zdrave in bolne najboljša kava Hag. Polzku Vas bo uveril! — Kava Hag je napredaj v vseh dobrih trgovinah z živili, dobi se pa tudi v kavarnah in hotelih.

Položaj rudarjev

Trbovlje, 12. nov. Ob obisku kraljevih odposlancev g. ministrov, je tudi rudarsko delavstvo poslalo svojega zastopnika 2. rud. skupine iz Trbovelj g. Struca. G. ministrom je bilo tolmačeno, da traja še vedno brezposelnost in, da prosimo za pomoč in sanacijo bratovske skladnice.

G. minister rud in žum ing. Dušan Serneč je v pogovoru med drugim dejal, da se kr. vlada trudi za odpravo rudarskega delavstva. Dejal je tudi, da je vlada pred kratkim sklenila izdatne refrakcije za izvoz premoga.

Rudarji smo kr. vladi za njen ukrep hvaležni, kar uvidimo, da je produkcija vsak dan večja, oddaja pa vedno enaka. Samoposebi je umevno, da se mora odvišen premog deponirati v skladišče. Sedaj ko praznujemo po osem delavnikov v mesecu, je produkcija ista ali še večja kakor lani, ko smo delali normalno. Rudnik Trbovlje bi moral imeti 40% večjo oddajo kakor jo ima sedaj, da bi bili rudarji polno zaposleni. S to oddajo in produkcijo pa bo delavstvo praznovalo kar naprej.

Radi tega ponovno apeliramo na g. ministra rud in žum, kakor tudi prosimo vso kraljevo vlado, da dovoli izvoz trboveljskemu premogu, ki je največji rudnik v državi in ki zaposluje tudi največ delavstva.

Due nesreči v Zagorju

Zagorje, 12. nov. Davi so se na cesti pred Križaničem na prigorjanje nepredvidnega človeka, ki jim je za tepež obul čokolado, slepi otroci. Najhuje sta se spoprijela Nace Gričar iz IV. razreda zagorske šole in Alojzij Pregrad istotako iz IV. razreda. Ko se jima je zdelo dosti, sta se nehala ruviti med seboj in menda pričakovala obljubljene čokolade. Ker pa te ni bilo, sta se še enkrat spoprijela, Pregrad je priletel na tla, pa ni mogel več vstati. Zdrboljena je menda pogarčica na kolenu in noga zlomljena nad členkom. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik g. dr. Grum, ki mu je nogo uravnal; z opoldanskim vlakom pa so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Popoldan so nas obvestili o drugi nesreči. V Jazmahu leži z razbito glavo Sinkovec, delavec v trboveljski cementarni. Menda ga je tragika družinskih razmer gnala od doma, sedaj pa leži zopet doma, pa sam ne ve, kako je prišel domov. Tudi ne ve, kako je poškodbe dobil. Ali nesreča ali zločin — to se bo šele dognalo.

O siromakovem davku

Prečna, 12. nov. V občini Prečna, vas Suhor živi slepi Jakob Plavec; velik revež. Njegovo bivališče je — kakor že v nedeljskem Slovensku povedano — luknja, bolj primerna za bivališče koze, kakor za človeka. Drugače zavetišča, ki se mu pravi hiša, Plavec nima. Ta mož je dobil nalogo, takoj plačati davek, ki se mu pravi — v toliko popravljamo — banovinski davek in ne zgradarina, kar pa je za siromaka vseeno naj se davek imenuje tako ali tako; milosrdnik je moral plačati ta davek! To je krivica! In to smo grajali!

daj delavski sloji. Tuji kapitalisti izrabljajo delo naših ljudi, pri tem pa postopajo tako, kakor se z ljudmi nikdar in nikoli ne sme postopati, ne po božjih in ne po človeških zakonih.

Tudi drugod po Slovenskem je nekaj tovarn, kjer delajo delavke in kjer bo treba enkrat pojasniti razmere.

Predor skozi Ivan planino

Belgrad, novembra.

Pri nas imamo v glavnem dva sistema železniških prog: normalni (širina 1.436 m) in ozkotirni (0.76 m). Sistem normalnih železniških prog prevladuje v nižinskem severnem delu države, dčim so ozkotirne železnice grajene predvsem v južno-zahodnem delu, v prvi vrsti v območju teko prehodnih Dinarskih alp, t. j. v Bosni in Hercegovini. Glavne trase naše ozkotirne železniške mreže so proge Bos. Brod—Sarajevo—Dubrovnik in Sarajevo—Stalac (preko Užice). Z grajenjem ozkotirnih prog je v teh krajih začela še Avstrija. Zanjso so imeli ti predeli in proge skoznje v prvi vrsti strateški pomen. To je bil tudi prvi in najmočnejši razlog za graditev proge Bos. Brod—Sarajevo s podaljškom do morja. Gospodarski razlogi pa so bili zelo šibki in radi njih Avstrija te železnice nikoli ni bila gradila. Poudarjam, da je bila v tisti dobi tehnika komaj dobro v povojih in zato ni čudno, če so inženjerji problem razvodnice med Jadranskim morjem in Panonsko ravnjo, ali da se to neje izrazil, med rekama Bosno, ki teče na sever, in Neretvo, ki gravitira na Jadran, rešili s tunelom na Ivan-planini v višini skoraj 900 m in z zelo riskantno in težko se vzdržujočo zobato progo na obeh navkrebrnih straneh. Jasno se vidi, da jim je šlo predvsem za tem, da se dolžina predora kolikor mogoče skrajša (648 m). Zato pa so morali zgraditi na sorazmerno dolgem delu proge z obeh strani tir s srednjo zobato tračnico, in to v visokem nagibu 60‰. To je bil menda sploh najvišji promislki nagib na naših železnicah. Če omenim še, da so se na tem delu proge uporabljale posebne za ta tir konstruirane lokomotive, pa da je bil vključ vsemu temu promet na tem delu zelo nevaren in zlasti v zimskem času skraj-

no otežkočen, je bilo na vsak način pričakovati, da bomo v doglednem času dobili novo traso te važne proge na Jadran. Ta ideja je bila nedavno uresničena in danes je predor skozi Ivan-planino gotov. V kratkem času bo izročen javnemu prometu.

Prometno ministrstvo je že zdavnaj mislilo na rekonstrukcijo tega dela ozkotirne proge. Danes, ko so najtežje graditve končane, ne bo odveč par besedi o tem. Stara adhezijska proga od Raštelice pa na Ivan in navzdol do Bradine po izpeljanem načrtu odpade. Mesto prejšnjega predora v višini 877 m (nadmorske viš.) in dolžini 648 m, je zgrajen nov predor, ki je dolg 3223 m, a je po nadmorski višini 122 m nižji. Najvišja višinska točka nove proge je torej 755 m. Zelo ugodno je rešen problem adhezijske proge. Dočim je prejšnja trasa s 60‰ morala biti zgrajena kot adhezijska proga, nova radi nizkega nagiba (15‰) te potrebe nima. Poleg glavne sta zgrajena še dva manjša tunela.

Ker je v načrtu graditve normalne proge Sarajevo—Mostar—Split, ki bi šla po približno isti trasi ko dosedaj ozkotirna proga, je predor skozi Ivan-planino po veličini profila zgrajen za normalno progo. Izkopanega je 125.000 m³ materiala. Samo razstreliva je porabljenega 110.000 kg. Graditi so začeli 1. 1926 in po večjem presledku nadaljevali 1928. Sedaj je predor gotov. Omenjam, da je to največji predor pri nas (obojena, kakor sta karavanški in bolnjski-podbrdski) izvajam, ker nista v celoti na našem teritoriju. Je pa tudi primerno drag. Po meterski dolžini stane 15.000 dinarjev, t. j. celokupni stroški samega predora znašajo okrog 48.000.000 Din. Radi rekonstrukcije proge je čisto opuščena postaja Ivan, deloma spreminjena pa je postaja Raštelica, ki leži sedaj malo višje.

Kako se godi delavkam

Razmere v eni ljubljanskih tovarn

Ljubljana, 13. nov.

Delavec je v današnjih časih revež. Skoro na milost in nemilost je izročen svojemu delodajalcu. Javnost je le malokdaj obveščena o neznosnih razmerah po pos. meznih tovarnah, znaki delavci sami se upajo le malokdaj protestirati, dobro vedoč, da jih čaka ponavadi odpust. Vendar pa je splošno znano, da so le malokje razmere delavcev tako slabe kakor v tovarni kovinskih tub M. Lajovic v Kamniški ulici v Šiški.

Ta tovarna je last čeških delničarjev. Ta tovarna uživa v Jugoslaviji izjemen položaj, za katerega jo more vsaka druga industrija naravnost zavidati. Konkurence ta tovarna v naši državi sploh nima in edino ona proizvaja take tube. Konkurenca inozemske industrije pa je popolnoma izključena, ker štiti tovarno visoka carina, to je 300 zlatih dinarjev na 100 kg. Tovarna je torej visoko rentabilna, ali bi vsaj morala biti in dela z ogromnimi dobički. Delavstvo pa je pri njej sramotno slabo plačano. Delavke zaslužijo največ 2.30 do 3 Din na uro, še slabši pa je akord. Za vsakih 1000 tub dobijo namreč delavka 6 Din. Kako te delavke živijo, je popolnoma neumljivo. Trpeti in stradati morajo, da je strah, delničarji, skoro sami tuji, pa imajo iz njihovega dela masne dobičke.

Pa ni dovolj, da so delavke v še socialnem pogledu na tako slabem. Izpostavljene so tudi žaljenju njihovih človeških čustev. Od beraške mezde, ki znaša 18 do 24 Din na dan, je podjetje krivično odtrgovalo še denarne zneske za kazni. Eni delavki je bilo v teku pol leta odtrganih na primer celih 60 Din. Le predstavljajmo si duševno razpoloženje takega dekleta, ki je še ohranilo svojo človeško čast in se ni dalo žaliti, da mu odtrga še od tistih dinarjev, ki jih je zaslužilo.

Tak sistem demarnega kaznovanja je podjetje izvajalo do meseca oktobra t. l. Sredi oktobra pa je bilo potrpežljivim delavkam le dovolj

tega in prosile so svojo organizacijo za pomoč. Dne 16. oktobra sta zastopnika Delavske zbornice g. Kopač in tajnik kovinarske organizacije, v kateri so dekleta organizirana, intervenirala pri direktorju g. Lajovicu, ki je obljubil, da bo to stvar uredil. Dogajajo pa se še nekateri slučaj, h katerim se morda še povrnemo.

Dekleta pa tedaj niso povedale organizaciji, da morajo v tovarni, ki dela s tako masnimi dobički, še celo zastonj delati. Po osmih urah dela so morale delavke namreč še pomejati tovarno ter čistiti stroje. Za to pa niso prejemale nikakega plačila. Takoj po omenjeni intervenciji so pričele delavke odklanjati to zastojarsko delo in so pričele zahtevati, da jim podjetje te nadure plača. Takoj je bilo odpuščenih 6 delavk z dela. Potrpežljivost ubogih delavk je s tem priklopila do vrhunca in mera je bila polna. Dne 22. oktobra so delavke stopile v solidarno stavko z zahtevo, da podjetje sprejme vseh 6 delavk nazaj na delo. Podjetje je to odklonilo, za stavlajoče delavke pa se je pričela pogajati s podjetjem Kovinarska zveza, seveda brezuspešno. Skupno je stopilo v stavko 27 delavk in 2 možka. Podjetje pa si je med tem poiskalo s časopisnimi oglasi novih delovnih moči. Nove delavke seveda niso vaene tega dela, kakor so bile prejšnje. Uboge vajene tega dela, stavlajo, ne zahtevajo mnogo, ne zahtevajo niti povišanja mezd, niti izboljšanje akordnih pogojev, one zahtevajo samo, da bi bile zopet sprejete na delo, in sicer vse, tudi one, ki so bile odpuščene, zahtevajo, da se ukine krivični sistem odtegovanja kazni in da so jim nadure plačane. Sedaj, ko stavlajo že tri tedne, pa podjetje še vedno vztraja na svoji nepopravljivosti in niti teh skrajno skromnih pogojev noče sprejeti. Delavke dobivajo od svoje organizacije sicer podporo, kako dolgo bo pa to trajalo, je težko reči.

Ta primer neverjetnega ravnanja z delavstvom nazorno kaže, v kakšnem trpljenju žive se-

† Peter Majdič

Celje, 13. novembra.

V sredo 12. novembra 1930 ob 21 je izdihnil po dolgem mučeniškem trpljenju eden najuglednejših slovenskih veleindustrijalcev g. Peter Majdič. To, kar je družina in vse številno uslužbenstvo njegovih obširnih podjetij vsled bolezni svojega staršine in še že dolgo s strahom pričakovalo, je bilo v sredo zvečer dopolnjeno.

Pokojnik je bil lastnik staroslavne železne trgovine »Merkur« v Celju in v Kranju, dalje Samotne tovarne in Tovarne volnenih izdelkov v Celju. Pod njegovim budnim in inicijativnim vodstvom so se vsa ta podjetja izpopolnjevala in razvijala, v po celi državni znane in vpoštevane trgovske in industrijske ustanove.

Pokojnik zapušta soprogo Ano, brata Franca ter hčerke Anico dr. Robičev, Petko Jokšičevo, Rušo Kunejo, Mileno Juvaničevno ter Dašo Majdičevno. — Pogreb bo 14. novembra ob pol štiri popoldne i. pred. ise žalosti na Spodnji Hudinji na celjsko okoliš. Pokopališče. Naj bo Vseodbi duši pokojnika milostljiv sonik, preostalom pa tolažba in opora! Preostalom izražamo iskreno sočutje.

V čast jubilaru

g. Ivanu Rožkarju

Prisrčno slavlje v Slovenskih goricah.

Št. Lenart v Slovenskih goricah, 13. nov.

Danes se je v tukašnji okrajni hranilnici na svečan način izvršila izročitev spominске diplome bivšemu narodnemu poslancu in ministru Ivanu Rožkarju, uglednemu posestniku iz Sv. Jurija ob Ščavnici ob priliki njegove 70 letnice. V slovenjgoriško metropolo so prihiteli slavljence številni prijatelji in znanci iz vseh obmejnih občin, da izrečejo čestitke mnogozaslужnemu javnemu delavcu ob lepem jubileju. Tudi so bili izrečeni lepi govori, v katerih so se predvsem ugovarjale Rožkarjeve številne zasluge za kulturni napredek v šentlenarskem okraju.

Splošno priljubljenemu ter obče spoštovanemu slavljencu ob tej priliki naše napriscrčnejše čestitke.

Zaključna slavnost na Grmu

Na kmetijski šoli na Grmu je bilo slovesno zaključeno šolsko leto 1929/30 dne 31. oktobra. Pri izpitih, ki so se vršili zadnji teden šol. leta, so dosegli gojenci lepe uspehe v vedenju in pridnosti, kakor tudi v posameznih predmetih.

Z odličnim uspehom je dokončal šolo 1. in sicer Svetec Pavel iz Leskovca, ki je dobil pohvalno diplomu in lepo darilo od zavoda.

S pravim uspehom je zaključilo šolanje 14 učencev, z dobrim 11 in z zadostnim 3. Izpitom je prisostvoval načelnik kmet. oddelka kr. banske uprave g. inž. A. Podgoranik, ki je tudi zaključil šolsko leto z lepim nagovorom in razdelitvijo izpiseval. V svojem nagovoru je priporočal odhajajočim gojencem zlasti vsestransko izpopolnjevanje njihovega znanja, ljubezen in spoštovanje do staršev, ki so veliko žrtvovali, da so jih vzgojili in mogli dati v kmet. šolo, in varnost, ki je važen pogoj za razvoj in napredek naših kmetij.

Ze prejšnji večer se je g. načelnik udeležil tudi poslovilnega večera, ki so ga priredili učenci sami v okrilju svojega društva. Na tej poslovilni prireditvi je bilo od strani učencev samih izrečenih polno lepih misli, načrtov za bodoče delo in zahvala učiteljstvu, ki je se toliko trudilo za njih izobrazbo. Na poslovilni večerji so se učitelji poslovili od drugih gojencev s toplimi nagovori, ki so vsi doneh v en akord: kako bodo vsi skupno delali za napredek in čast kmečkega stanu in s svojim življenjem in delom služili lepi domovini.

Dve sliki

Jesen...

Kakor pesem je osivelega goslača, kakor mil, topel, daven spomin. Narava umira. Umira v vsem kraljevstvu in sijaju tisočih barev. V šumenju padajočega listja zveni njen milotožni pozdrav... jesen, jesen...

Jesen...

Pada kostanj, kakor kamenje pogrebcev na rakev, pada, pada.

Jesen, jesen...

Matija.

Matija siromak jo je zaslužil... Kakor svinec mu je obtežilo to spoznanje srce.

O Matija — brezdomec se je bal, strašno bal.

Bal se je tistega zavrtnega mrzlega piša, ki oklesti drevje, njegovo edino gostoljubno streho. Vedno je trepetal pred mrzlimi nočmi, ki mu tako zelo omrtvijo stare, okorele ude. Bal se je, da bo zvečer legel in ne bo mogel več vstati. In moral bo umreti kakor pes brez gospodarja — sam, zapuščen.

O, ko je bil mlad, da, takrat... Takrat je vriskaje pozdravljajal njen prihod.

Kako je kipeła mlada kri, ko je urno kakor ververica plezal po drevju na domačem vrtu in trgaj rumeno-rdeče plodove.

O takrat, da takrat...

Sedaj pa je Matija star in nadložen. — Nima

doma — nima prijatelja. Kdo bo prijatelj staremu prosjaku...?

Največ, kar stori ljudje, je, da mu dajo košček kruha — in če so posebno usmiljeni, morda kake tople ostanke... Pa še takih je malo, zelo malo.

Največ jih je, ki mu, komaj ga uzrejo, zaloputnejo in zaklenejo vrata pred nosom... Njegova ponošena, raztrgana obleka pač ni priporočilo...

Gotovo je tat, četudi je star. Saj stari prav tako kradejo...

Obleka pač dela človeka!... In zato se Matija izogiba ljudem. — Gozd je njegov dom — drevo gostoljubna streha.

Hrani se s sadeži, z ostanke jedi, ki jih najde pri pasjih kolibah in s kruhom, če mu ga slučajno da zaupljiv, še ne pokvarjen otrok...

Matija je eden izmed hlapcev Jernejev, ki iščejo svojo pravico. Ko je omagal in ostarel, so mu jo vzeli. Nima pravice živeti — vendar živi; in to je težko — težko.

Oktober...

Jutro. Megla reže, reže.

Matija tava po cesti. Mrz ga grize v kosti.

Trepeče.

Danes je petek, dan beračev. Danes mora med ljudi, dasi nerad. Morda mu vsaj med desetimi eden ne zaloputne pred nosom vrat. Morda... morda se ga vendar kdo usmili in mu pokloni staro ponošeno suknjo. Tako vroče, iskreno bo prosil

Saj je odlašal — dolgo — dolgo. Sedaj pa ne more več. Preoster je mrz za njegove stare, uboge kosti.

Oh, saj so še dobri ljudje na svetu, četudi jih ni mnogo takih. — Morda prav on naleti na enega.

Pol osmih, tri četrti...

Mestne ulice se budi. Avtomobili trobijo — motorji brne, kolezarji švigajo.

Kolesarji, delavci hitijo na delo, mudri se jim. Jezijo se na starca, ki omahuje sredi ceste. Svajajo ga, naj se umakne, a on se ne zmeni. Robanijo nad njim in ga obkladajo s priimki, pa tudi tega ne sliši. Saj jim ni znano, da je že davno gluhi.

Drvič avtomobili

Mlad šofer vozi elegantno damo. Baš Matiji nasproti drevi voz. Ne opazi ga; tudi oči ima že tako slabe.

Šele, ko je že tik pred njim, ga uzre. Umakniti se hoče, a prepozno...

Auto se ustavi. Elegantna dama je omedlela... Šofer je bled.

«Megla je tako gosta,» se izgovarja.

Izpod koles dvignejo Matijo. S krvjo so prepokane njegove uboge cunje. Srce ne bije več; mrtev je.

Ostklelele široko razprte oči strmijo v ra. dovedno množico. Smehlja se, da, mirno, pokojno smehlja.

Hlapcu Jerneju ni več treba iskati pravice. Pod kolesi razkošnega avtomobila jo je našel nedavno. Ne pravice do življenja. Našel je pravico,

ki je nihče nikomur ne more kratiti. In zato so smehljali...

Odnegli so ga. Nihče ni žaloval za njim.

Le nebo se je turobno zasolilo.

V baraki.

Ze mesec, dva, tri je od tega, kar so jo postavili medsi močvirnega travnika za njega, njo in pet otrok...

Stara, vsakdanja zgodba.

V tovarni so reducirali delavce. Izgubil je delo. Prihranke so porabili, čas je tekel — in še vedno je bil brez dela. Ni plačal stanarine — prvi mesec, drugi, gospodar jim je odpovedal.

Prosil so in moledovali. Nič ni pomagalo. Z izgovorom, da potrebuje stanovanje sam, je vrgel družino na ulico.

(Saj jih je toliko, ki radi in lahko plačajo.)

Bogat meščan je bil, bal se je, da bi ga obsojali, če vrže brezposelnega s petimi otroci na cesto; pa je izšel in našel izgovor, da potrebuje stanovanje sam...

Bil je pač farizej, kakor jih je danes mnogo. Šhajali so, dokler je bilo vreme solšno in toplo. On je hodil iskati delo, ona je bila postrežnica, ves dan z doma. Trudila se je in trpela, da ne bi bili otroci lačni.

In otroci so se igrali na trati pred barako. Če je bilo solnce, ves dan. Pozabili so, da so sami doma, da niso še od zjutraj ničesar jedli.

Metka je pozabila, da ima raztrgane čevlje, Vlasta, da nima nogavičk, Tilka, da ima le

Kaj pravite?

V »Slovenec« od torka sem bral zanimiv članek »V deželi boga dolarja«, v katerem govorijo o kupčijah čikaškega roparskega poglavarja Al Caponeja. Meni se zdi le-ta Al Capone je prav naiven človek, da se mora posluževati takih roparskih, dišjih sredstev in zdi se mi, da je Amerika še prav mlada in zato naivna dežela. Tudi v Evropi bi bilo možno takle Al Caponeji, ampak njim bi se ne bilo treba posluževati takih sredstev. Pri nas bi šle take kupčije na povsem drug, imenitnejši način, ne pa z revolverji in noži.

Al Capone in njegovi prijatelji: »Roke koškul! Denar sem!« V Evropi bi rekel kvečjemu kdo: »Nacionalizacija! Delnice sem!« Nato pa bi delnice prodal za trikratno, štirikratno ceno, magari tudi starim lastnikom!

Al Capone ustanovlja pivovarno. V Evropi bi raje upropaljal banke in grabil milijone ljudskega premoženja z n. c. Saj beremo o takih na primer iz Pariza!

Al Capone ima v Ameriki neomejen vpliv na čikaškega župana. Republikanska stranka se ga poslužuje pri volitvah. Nerodni Al Capone! V Evropi bi mu boji kazalo z milijoni ugrabljenega premoženja streljati iz tal lastno stranko. Ta bi ga krila, ker bi živel od njegovih milijonov. O takih kupčijah smo brali n. pr. iz Nemčije in Avstrije!

Odlični gospodje so v zvezi z Al Caponejem in sede v istih delniških družbah. Skromni Al Capone! Tudi v Evropi bi ne bil sam, če bi se posluževal omenjenih kulturnih evropskih sredstev. Goloto ne bi sedel sama v svojih delniških družbah! V Evropi bi Al Capone postal še predsednik najuglednejših priobitnih družb in morda bi veljal še celo za mecen umetnikov, slikarjev, igralcev itd. Na Madžarskem so na primer imeli tak slučaj pred leti.

Pisate, da Američani ne vprašajo, odkod je bog dolar. Mar mislite, da bi v Evropi vprašali, odkod so bogovi funt Sterlinga, francoski ali švicarski frank ali nemški mark? Pošteni Američanci se ne odkrivajo pred Al Caponejem! V Evropi bi se pred civiliziranim Al Caponejem odkrivali vsi pošteni Evropejci.

Chicago Tribune grozi z bojem Al Caponeja! Navni Al Capone! V Evropi naj se pride utiti! Tukaj bi si osnoval lasten časopis, na katerega bi imel neomejen vpliv.

Na policije se vozi Al Capone, kadar mu policija namigne! V Evropi — n. pr. v Avstriji — bi se civilizirani Al Capone ne bal ne policije, ne sodnice in bi šel, kamor bi se mu poljubilo, ker mu ne bi mogel noben paragraf do čreva. Vseh bi se znal ogniti!

Cemu se sploh sgrajata nad Al Caponejem? Koliko je razlike med Ameriko in Evropo? Tam naivna, mlada Amerika, kjer je treba streljati in pobijati ljudi, če hoče kdo hitro bogastva, tu, stara, rafinirana Evropa! Razlika je v sredstvih, uspehi so eni in isti. Morale pa ni ne v Ameriki in ne v Evropi!

Nenavadna avtomobilska nezgoda

M. Sobota, 12. novembra.

Da pri avtomobilski vožnji tudi gos lahko igra usodno vlogo, je v ponedeljek zvečer okuši živinski trgovec, g. Weis Adalbert iz Sotine. Weis se je peljal v ponedeljek zvečer že v temi iz Sotine v Rogasceve. Ko se je blizil Rogasceve, je zagledal na cesti gos. Se preden se je živali izognil, se je gos dvignila s tal in se je zaletela proti avtomobilu. Z vsa silo je treščila v vetrobrano steklo. Steklo se je zdrobilo. Drobci so razmesarili fantu, ki je sedel poleg šoferja, obraz. Edina sreča je ta, da se gos ni zaletela v steklo na šoferjevi strani, ker bi v tem slučaju šofer izgubil pričetnost duha in bi bil avto izpostavljen veliki nevarnosti.

Izvršeni omenjenega fanta, potniki niso utrpeli nobene poškodbe, avto pa je tako poškodovan, da so ga spravili v popravilo.

Smrtna nesreča na pašniku

Koševje, 11. nov.

Navadno čuvajo in pasejo živino šolski otroci, ko pridejo iz šole domov. Seveda je ta služba lahko nevarna, posebno če pasajo konje. Tak slučaj se je zgodil v Kompolju pri Koševju. Mustar Jože, star komaj 8 let, učenec 2. razreda osnovne šole, je pasel živino, ki se je pasla na pašniku. Med govedino je bil tudi konj, ki pa je šel s pašnika na približno 200 m od travnika oddaljeno travo. Fantek videč, da se je konj šel past malo predaleč, ga hoče gnati nazaj. Konj — samosvoji — je udaril otroka z nogo na čelo. Udarec, ki ga je konj povzročil je bil tak, da je imel nesrečnejš prebiti kost na desni strani čela in lobanjo razdrobljeno. Nesreča se je zgodila že 31. okt. 1990 ob 14. Revček je trpel neznozne bolečine, dokler ni podlegel rani v ljubljanski bolnišnici, kamor je bil takoj pripeljan, in umrl 8. nov.

eno zelo tanko oblečko, Franci, da je njegova suknjica že davno, davno pretesna. In mala Mimica, drobna šestmesečna nebožlenka, ni protestirala, ker je ni nihče zibal in je bila sama, ves dan sama.

Sladko je spančkala v stari zibelki, saj je bilo solnce tako prijetno toplo.

Pa se je solnce nenadno skril. Izpod neba je začelo pršiti, vedno gostejše, vedno bolj.

Doževalo je dan, dva, tri.

V baraki je mrz in mrak... Mala Mimica joka, Tinka toži, Vlasta zamažne si nos, Medka je žalostna in tiha, Franci obupno poskuša obloči staro obočeno suknjico.

Materi je hudo, hudo...

Zvečer, ko pride domov, sede na stol sredi barake. Otroci se tlesajo k njej pod toplo ruto, pa jim pripoveduje pravljice, navadne, povsem vsakdanje pravljice, ki jih otroci tako radi poslušajo.

Pripoveduje jim o visokih hišah, svetlih sobah, kjer so vedno pogrnjene mize in čakajo najboljše jedila za otroke, pridne, ubogljive.

Pa se povzpne k maani mala Vlasta in jo pripravi vpraša:

»Mamica, ali smo mi tako zelo poredni, da moramo stanovati v tako grdi, grdi sobi?«

Streša se je mati.

»Ne, ljuba moja, pridni ste, prav pridni. Tudi vas čaka soba, svetla, topla, in pogrnjena miza je v njej. Le počakati moramo, da dobimo atek delo, potem, da potem bo zopet lepo...«

Koledar

Petek, 14. novembra: Jozefat Kunčević, škof, mučenec.

Osebnosti

Iz vojaške službe. Imenovani so med drugimi za poveljnika 125. zrakoplovne skupine 6. zrakoplovne polke zrakoplovni major Oskar Umek; za vršilca dolžnosti poveljnika 1. zrakoplovne skupine 1. zrakoplovne polke zrakoplovni kapetan I. razreda Adalbert Rogulja; za vršilca dolžnosti poveljnika 3. zrakoplovne skupine 3. zrakoplovne polke zrakoplovni kapetan I. razreda Gustav Koračin; za vršilca dolžnosti poveljnika 4. zrakoplovne skupine 4. zrakoplovne polke zrakoplovni kapetan I. razreda Ferdo Gradišnik; za vršilca dolžnosti poveljnika 201. zrakoplovne skupine 7. zrakoplovne polke zrakoplovni kapetan I. r. Jerolim Novak; za vršilca dolžnosti 231. zrakoplovne skupine 3. zrakoplovne polke zrakoplovni kapetan I. razreda Zdenko Gorjup; za vršilca dolžnosti poveljnika aerodroma 6. zrakoplovne polke zrakoplovni kapetan I. razreda Fran Rus; za vršilca dolžnosti poveljnika aerodroma 7. zrakoplovne polke zrakoplovni kapetan I. razreda Joža Zupančič; za vršilca dolžnosti pomočnika poveljnika 2. zrakoplovne polke zrakoplovni major Velizar Šuput; za referenta topništva poveljstva Boke Kotorške topniški podpoveljnik Valentin Čon; za referenta topništva poveljstva vrbaške divizijske oblasti topniški podpoveljnik Marko Delja in za poveljnika 2. bataljona pešpolka kraljeve garde pehotni major Rudolf Stanfer. — Po službeni potrebi je odrejen na službo v generalštabni oddelku ministrstva vojske in mornarice pehotni kapetan I. razreda Milko Vizjak. do sedaj na službi v generalnem štabu poveljstva dravske divizijske oblasti. — Unokojen je na lastno prošnjo orožniški polkovnik Obrad Vlah. — Ostavka na državno službo je sprejeta poročniku fregate Robertu Struhalu.

Mala kronika

★ Delo domačega umetnika. Na pokopališču na Zalah v Kamniku je bilo o vseh svetih blagoslovljeno leseno razpelo nadnaravne velikosti, delo domačega podobarja Ivana Klemenca. Mnogo ljudi je prisostvovalo svečanosti, ki jo je opravil g. dekan Rihar.

★ Vsem enaj. darovalcem v podporni fond trgovske šole v Ljubljani se ravnanstvo najskrajneje zahvaljuje za njihovo naklonenost. Ako je kdo položil založilo, naj zahteva drugo ali pa nakaže na pošto-branilni račun št. 10.239.

★ Absolventi in absolventinje dvorazredne trgovske šole v Ljubljani se naprošajo, da po razmerah prispevajo v podporni fond šole. Vsak, tudi najmanjši dar, bodisi da je vplačan na pošt. ček, račun št. 10.239 ali izročen osebno, sprejme z zahvalo ravnanstvo.

★ Zr zmruje! V Ljubljani smo včeraj privikrat imeli led. Zjutraj je kazal toplotomer —1 stopinj Celzija. Povsod je pobežala slana in pomorila vse občutljivejše cvetje. Le mraznice so vzdržale. Čez dan se je toplota dvignila na plus 8,5 stopinje. Tako se je v teku dopoldneva na solnce zemlja zopet odvajala in izginil je led, ki je ležal še pozno dopoldne po cestah, kjer je bila kaka luža ali kotanja. — Tudi v Mariboru so imeli zjutraj —1, čez dan pa plus 10,5. — V Zagrebu je bilo topleje. Tam so imeli zjutraj plus 2, čez dan pa plus 11. Zato pa je bilo v Belgradu zjutraj —2, čez dan pa plus 10. — V Splitu zjutraj plus 6, čez dan plus 12. — Najtopleje je bilo čez dan v Skoplju, namreč plus 16, zjutraj pa le plus 3 stopinje Celzija.

★ V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 36 od 13. novembra je objavljen »Pravilnik za opravljanje drž. strokovnega izpita gozdarskih uradnikov druge kategorije, dalje »Pravilnik za vršenje službe čuvajskega osebja pri upravi državnih gozdov, »Pravilnik o zaščitnih gozdih, »Pravilnik o puščanju koz v gozde, »Pravilnik za opravljanje drž. strokovnega izpita uradnikov obsega oddelka predsedništva ministrskega sveta, »Pravilnik o prirejanju in programu tečajev za šolske zdravniške, »Izpremembe in dopolnitve pravilnika za izvrševanje zakona o drž. trošninah, »Izpremembe in dopolnitve v Pravilniku o zdravilih in zdravilnih specialitetah in »Pravilnik o kontroli svežega grozdja.

★ Prepovedan vstop v krmo. Okrajno sodišče v Kranju je s sodbno Kps 184/30-4 od 26. 6. t. l. po § 55. kaz. zak. prepovedalo Zadržaniku Karlu, roj. 4. 11. 1895 v Kranju, delavcu, stanujočemu in pristojnemu v Kranju, zahajati v krmo za dobo enega leta. Prepoved stopi v veljavo dne 7. nov. 1990 in traja do 7. nov. 1991. To se objavlja v smislu § 54. uredb o izvrševanju občinskih odredb. Služb. Nov. kralj Jugoslavije od dne 23. januarja 1990, št. 17/VL. — Okrajno načelstvo v Kranju.

★ Književne novosti. V zalogi Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani so izšle sledeče knjige: Učbenik angleškega jezika, 235 strani, 50 Din, vezan 62 Din; Italijanska vadnica za šole in samouke I. in II. del, 185+158 strani. Spisal dr. Stanko Leben. Vezano 62 Din; Zgradarina po novem davčnem zakonu. Spisal Lovro Novak, davčni referent, 83 strani, 25 Din; Molitve po sv. maši na kartonu, komad 4 Din.

Kaj bo že 1. decembra?

Zrebanje efektne loterije Doma služkinj!

»Kdaj bo to, mamica, kdaj?« enoglasno vprašujejo malčki.

»Kdaj?, kot nož reže v mater vprašanje...«

»Kdaj?«

O, ko bi mogla odgovoriti!

Zunaj pljuska dež. Težka kaplja ji je kanila na glavo. Zopet teče skozi streho — treba bo popraviti.

Mamica joka. Vsa mokra je blazinic; že za vrat ji teče voda. Treba bo odmeiniti zibelko od lukanjaste stene; pa kam — kam?

Vrata tožno škripljejo. Sveča trepeti in ugaša v preprihu.

O, da bi že atek prišel! Pa ga ni. Morda ga je usmiljen prajatelj povabil na kozarec vina — in je šel, da vso bedo za hip pozabi. Kdo bi mu zameril?

Tesno se stiskajo otroci k materi. Strah jih je, tako zelo strah...

Da, težka je jesen onim — v barakah...

Jeseni, jeseni... Sumi padajoče listje. Turbna, bolesta pesem je to. Bojijo se je siromaki.

DIŠAVE SLON

★ Utopljenega štiriletnega Zvonketa nismo našli. Kdor bi ga našel, se naproša, da sproči proti nagradi. Anton Stefe, Kranj, telefon št. 24.

★ Za advokate pripravljamo cerkvenim zborom: A d a m t s K. V svitu zarje. Zbirka adventnih pesmi za mešani zbor. Glasovi po 6, part. 24 Din. G r u m A. Adventne pesmi za mešani zbor. Part. 10 Din, glasovi po 4 Din. Foerster Ant. 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 12 Din. Premrl St. Cerkovni moški zbori. 40 Din. Zeleznik M. Vi oblaki ga rosilo. 10 pesmi za adventni čas. Part. 20 Din. Foerster A. Cantica sacra III. del, za moški ali ženski zbor. 30 Din.

★ Oltarne slike, cerkvene slike, križeva pota posla strokovno, umetniški le proti povratni režijskih stroškov katol. atelje »Ars sacra« za propagando krščanske umetnosti. — Zupno-cerkveni urad Zagradec na Dolenjskem piše: »Mojsirsko ste poslikali in napravili slike »Prosv. Srce Jezusovo, »Sv. apostola Ciril in

Metode in slike »Stigmatizacija sv. Frančiška«. Ilvala Vam in priporočam Vaš umetniški atelje. Veče slike ostanajo v krās naši župni cerkvi. Vašo mojstrsko roko hočemo nadalje pripravljati. — Prijazne ponudbe naj se pošljejo na: »Ars sacra«, Praga XII., Američka ul. 10 ali na upravo »Slovenec«.

★ Jeli kajenje škodljivo za zobe? Čeravno se s kajenjem direktno ne povzroča nikaka škoda za zobe — razen pri kajenju iz pipe — se vendar pojavljajo večje ali manjše kvarljivosti. Tobačni dim vsebuje produkte, ki ne izgorijo popolnoma, ampak se zbirajo na zobeh v obliki rujavkasto-črnih plasti. Ta plast dala povzroča močnejšo tvorbo zobnega kamna, ki v svojih posledicah zelo škoduje zobem in čeljustim. To se da preprečiti le z redno nego ust. Kot specifično sredstvo za snaženje zob se priporoča kalcem Pebeco-zobna pasta.

Ljubljana

Fritjof Nansen in njegova odkritja

K današnjemu predavanju prof. dr. Bohinec v Unionu

Da seznanimo naše občinstvo že vnaprej z zanimivim predavanjem, ki ga priredi drevi Prosvetna zveza v Unionski dvorani, se je napotil naš poročevalec k predavatelju g. prof. dr. Bohinecu s prošnjo za kratek intervju.

»Gospod profesor, ali mi morete označiti v glavnih potezah predmet vašega predavanja o Fritjofu Nansenu in njegovih odkritjih?«

»Fritjof Nansen je umrl v mesecu maju letošnjega leta, zato bi rad podal njegov življenjski, vsestranski, z ozirom na njegova odkritja, predvsem pa z opisom dveh njegovih ekspedicijskih pota.«

Prvo ekspedicijo je slavni polarni raziskovalec organiziral leta 1896. Bil je prvi, ki je prečkal Grönlandijo, in sicer na smučeh. Dosegel je ta uspeh s čisto preprostimi sredstvi: na smučeh. Bil je prvi, ki je uporabil smuč na tako veliko razdaljo, in to je imelo za posledico, da se je zanimanje za sport razvilo tudi v drugih deželah izven Skandinavskih dežel. Danes smučarstvo ne bi bilo tako razširjeno, če ne bi ta ekspedicija vzbudila toliko pozornosti po svetu. Lahko se reče, da je imel Fritjof Nansen s prvo svojo ekspedicijo prav takšno vlogo kakor Lindbergh, Bil je takrat star šele 27 let.

Druga Nansenova ekspedicija je trajala od leta 1898. do 1896. To je bil sunek proti severnemu tečaju, in sicer izredno drzno podjetje, ker se je dal s svojo ladjo tako rekoč gnati od plavalnega ledu.

Tivolski ribnik - otroško igrišče?

Ljubljana, 13. nov.

Odkar je propadel načrt in poizkus — pozabimo na rekrimiacije — da bi se tivolski ribnik preuredil v zoološki vrt, je bilo s tivolskim ribnikom tako, kot poprej. Ni se mu obljubljala nobena reforma, sploh, izgledalo je, da se bodo Ljubljančani še dolgo vrsto let vozili s čolni po njem, pozimi pa se drsali.

Medtem pa je zrastle zelo simpatične načrti, da se napravi iz tega ribnika otroško igrišče. Načrt, katerega namerava mestna občina izvesti že prihodnjo pomlad, je tak, da bi se ribnik sploh odpravil. Mesto njega naj bi tam nastali umetni vrelci, nekaki minijaturni gejzerji, ki bi brizgali na dan vodo v visokih curkih. Okoli njih pa se bodo igrali otroci, brozgali po pesku in po vodi. Poleg teh vrelcev bodo seveda pešena sipišča, kjer bodo otroci mogli graditi gradove in druge podobne reči. Mestna vrtnarja v bližini bo morala odstopiti nekaj prostora, dasi bodo sedanja drevesa tam ostala. Pod njimi bodo pripravljene klopi za spremljevalce otrok. Ti spremljevalci bodo oddaleč gledali, kako se otroci radujejo, njim samim pa bo brozgati po pesku in vodi strogo prepovedano. Cvetja, solca in tudi senca za vroče poletne dni bo tukaj dovolj. Če le ne bodo otroci preveč pod kontrolo paznikov, more tu že prihodnje leto nastati lep otroški paradiz, ki bo otrokom pa tudi njihovim staršem v veselje.

Novi tramvaj pred pošto

Ljubljana, 13. novembra.

Danes doživlja znani otok »gimpelnov« pred pošto veliko senzacijo. Od vseh strani dregajo vanj, tako da so se njegovi stari prijatelji morali kar umakniti. Premenjava tramvajskih tračnic na stari progi napreduje namreč tako hitro, da se vrši glavno delo danes popoldne že prav pred pošto. Dvojna proga ob Figovalcu je že lepo posuta z gramozom, njeno križišče s staro progo pa je tudi že dovršeno. Od Figovalca do pošte so že izmenjali tračnice. Na ovinku pa jih polagajo z veliko vneto. Po Selenburgovi določa težak tovorni avto neprestano gramoz, ki ga delavci nasipavajo za temple novim tračnicam. Izpred »Slona« pa odvažajo drug tovorni voz odvisno prst in kamenje, ki je služilo stari progi za temelj.

Popravljenega proga ne bo imela tako ostrega ovinka kot stara in zato se je spremenila smer proge že ob Kreditni banki in novem »nebočniku«. Od Figovalca gre proga v ravni črti dotlej, dokler se Dunajska cesta ne razširi pred »nebočnikom« in Kreditno. Tam zavije iz ravne smeri močno proti banki, tako da zavija najprej desno, potem pa levo proti pošti v Prešernovo. Do večera bodo zvezane križne tračnice na ovinku in izkopane stare do trgovine Bata, do koder bo letos proga prenovljena.

Tramvaj vozi danes že po novi progi od Figovalca skoraj do avtomatične tehnične pred kavarno Emona. Sprevedniki hvalejko mirno vožnjo na novih tračnicah, ki so večinoma zvarjene. Na novi progi so vsi ovinki mnogo manj ostrji, kar prav tako omogoča hitrejši in mirnejši vožnjo. Za sedaj bodo prenovili progo le do trgovine Bata. Spomladi pa jo bodo vso, dvotirno pa bodo zgradili od kolodvora do Ambrozevega trga. Prav tako bo šla dvotirna proga po Selenburgovi ulici, ki bo s tem gotovo popolnoma izgubila značaj promenade. Otok »gimpelnov« pred pošto pa bo radi dvotirnega odcepa, silnega prometa in ozkih ulic zgubil svoje stalne obiskovalce in bo živel le še v ljubljanski kroniki. Brez škodel!

»Nova založba« že razdeljuje pri njej naročene letošnje Mohorjeve knjige.

© Javna dražba sarnublenih predmetov bo dne 22. nov. 1990 od 9 dopoldne dalje pri mestnem načelnstvu v Ljubljani, Mestni trg št. 1/p. Več na razglasu, ki je nabit na mestni deski.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 8 pop.: Razbojnik.

Opera: Zapra.

Union, verandna dvorana: Prosvetni večer. Skioptično predavanje prof. dr. Valtra Bohinec: Fritjof Nansen in njegova odkritja. Ob 8 zvečer.

Nočno službo imajo lekarni: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

© Fritjof Nansen in njegova odkritja je naslov današnjemu prosvetnemu večeru, ki bo ob 8 zvečer v verandni dvorani hotela Union. Predavanje, ki poleg življenjskega obsega njegove interesne ekspedicije v polarne kraje, je prevzel g. prof. dr. Valter Bohinec. Številne skioptične slike bodo besede g. predavatelja nazorno pojasnjevale. Vstopnina: sedeži 3 Din, stojšča 2 Din, dijaško 1 Din.

© Zobotehniška koncesija za Ljubljano je bila podeljena g. Milanu Virantu, zobotehniku OUZD.

© Zanimivga in ljubega gosta bo imela ljubljanska operna publika priliko pozdraviti v soboto dne 22. t. m. Gostoval bo znameniti poljski tenorist Josp Stepanjovski, ki je bil takoj po prevratu poleg pokojnega Dervote izredno priljubljen pevec. Gostoval bo v »Evgenij Oneginu« v partiji Lenskega, katero je kreiral po prevratu pri nas on prvi. Predstava se vrši izven abonmana na korist Uduženja gled. igralcev, katerega povabilu se je g. Stepanjovski drage volje odzval. Opozorjamo vse one, ki so ohranili lep spomin nanj, da ga ob tej priliki zopet pozdravijo.

© Cela vrsta slovenskih četverospevov je na sporedno koncerta, ki ga priredi Matični pevski kvartet v ponedeljek 17. novembra. Najbolj znani in najbolj priljubljeni pa tudi najtežji slovenski četverospevi so na tem programu. Zastopani so naši skladatelji od Maska pa do Janka Ravnika. Med njimi imate tudi Stanka Pirnata, ki je do sedaj napisal enega najtežjih, pa tudi najlepših, čeprav malo petih kvartetov »Pomlad in jesen«. Kdor se hoče naslajati na prelepi slovenski melodiji in harmoniji, naj poseti ponedeljski koncert priznanega kvarteta Matičnih pevcev. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

© Rdeči križ v gledališču. Ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa priredi, kakor v lanskem sezoni, tako tudi letos, zanimiv mladinski gledališki večer z dvema igranama: »Sestrin varuh« in »Čarobna kosara«. Avtorica obeh igrice, v katerih nastopa mladina, je gdca Manica Komarova, dobra poznavalka otroške duše. Obe igri, polni zabavnih prizorov, imata namen, na prijetno poučen način predložiti načela za pametno ravnanje in zdravstveno vzgojo mladine. Režija je v rokah odličnih mladinskih vzgojiteljev gdne Marije Grosličje in gdne Vere Vencajzove. V prvi igri, »Sestrin varuh«, bodo sodelovale deklice iz »Mladike«, v »Čarobni kosari« pa dekci in deklice z vadbice. Uporizoritev bo v petek, 28. novembra zvečer v opernem gledališču; cene običajne dramske. Gg. odbornice in odborniki krajevnega odbora Rdečega križa so prevzeli predprodajo vstopnic. Naše občinstvo, zlasti člane Rdečega križa, starše in učitelje, sploh vse mladolinjube vlnudno prosimo, da se čim številneje odzovejo našemu vabilu ter svoji deci privoščijo lep, zabaven in poučen večer. Čisti prebitek je namenjen vsem ljubljanskemu odboru Rdečega križa, zlasti za prireditve feriale kolonije revni deci. Zato upravičeno pričakujemo razprodane hiše. Točnejšo objavo prineso še gledališki lepaki. — Ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa.

© Srajce, bele in modne, zimsko perilo rokavice, nogavice in kravate kupite najceneje pri Šterk, nasl. Karničnik, Stari trg 18.

© Pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani priredi v soboto, dne 15. novembra t. l., ob 20. uri v »Ljudskem domu, Martinov večer s prav pestrim vzporedom (godba, petje, ples, komični nastopi itd.). Točilo se bo dobro domačo kapljico in se postreglo z dobro jedjo. Prijatelji petja in vsele zabave iskreno vabljivi.

© Ribana perila, volnene nogavice, zimsko rokavice, torbice in bluze kupite najugodnej pri Šterk, nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Maribor

Na severni meji ustreljen tihotapec

Maribor, 13. novembra.

Včeraj so v Slatinskem dolu pri Zgornji Sv. Kungoti zalotili obmejni organi ključavničarja Lazarja Gotfrida, ki je kanil preko naše meje, ter ga prijel in aretirali. V ugodnem momentu se je Gotfried pognal v beg v smeri proti avstrijski meji; ker se ni pokoril klicu »stoj!«, so se zasledujoči organi poslužili orožja. Strelji so bili smrtonosni. Gotfried se je zgrudil na tla in je podlegel poškodbam. Posebna komisija se je podala na lice mesta, da se ugotovi dejansko stanje.

Instalacijski obredi ob priliki jutrišnje instalacije novega stolnega župnika msgr. Umeke se vršijo po sledečem redu: ob osmih slovesnih prevzvišenih vladike dr. A. Karlina v stolnico; pri glavnih vratih izročitev cerkvenih ključev novemu stolnemu župniku; škof pelje novega župnika v cerkev. Nato pred oltarjem: »Pridi, Duha«, nakar se prečitajo listine o imenovanju ter se izvrši slovesna zaprisega. Sledi izročitev zunanjih znakov kot kanoniku stolnega kapitlja (vijolična mozeta, biser, križec), nato govor, s katerim se novoumešeni stolni župnik predstavi ljudstvu, ter slovesna sv. maša novega župnika za žive in rajne vernike stolne župnije. Ob zaključku zahvalnica »Te Deum«.

Bliza se desetletnica obstoja mariborske protituberkulozne lige. Tihotapec, toda zato tem vztrajnejše in plodonosnejše je njeno delovanje v omejenem času ter tem lepši so uspehi na polju njenih človekoljubnih prizadevanj. Plod teh humanitarnih in socialnih težnj protituberkulozne lige je krasno urejen oddelek za jetične v mariborski splošni bolnišnici, ravnotako tudi vzorno organiziran ambulatorij v Gregorčičevi ulici 6, kjer so vsako leto tisoči in tisoči bolnikov: deležni brezplačne pomoči ter nasvetov. Protituberkulozna liga, ki jo vodi agilen odbor z okrajnim načelnikom dr. Ipavcem na čelu bo tudi vnaprej z vsemi močmi deloval za olajšanje težkega položaja jetičnikov ter drugih bolnikov. Zato je dolžnost Maribora, da nudi temu humanitarnemu društvu ob desetletnici še prav posebne vsestranske podpore.

V Grajskem kinu predvaja Prosvetna zveza od danes naprej pa do vključno 19. t. m. znani zvočni film »Kapetan Dreyfus«, ki na platnu prikazuje potek in konec svojčas po celem svetu razvite Dreyfusove špijonažne afere. Dne 19. decembra 1894 se je v Parizu sestalo vojaško sodišče, da sodi Dreyfus radi špijonaže v prid Nemčiji. Dreyfus je zagovarjal Demange, eden najboljših zagovornikov svoje dobe. Stvaren in miren je bil Dreyfusov zagovor. Zanimal je kar po vseh vseh točke obtožnice; baš radi tega ni napravil ravno najboljšega vtisa. Clemenceau se je pozneje nekoč izrazil, da je bil Dreyfus sam kriv svoje obsojbe, češ da je pred sodiščem premirno nastopal. Preiskava ni podala striktnih dokazov za obtožbeno krivdo. Zagovornik Demange je z gotovostjo pričakoval oprostilne razsodbe. Toda vojno sodišče je po daljšem posvetovanju ter na podlagi nekega zavoja spisov, ki je prispel ob zaključku razprave in ki je povzročil, kakor se je pozneje izkazalo, radi črke D. urodepolno pomoto, izreklo, da je kapetan Dreyfus kriv, da je l. 1894. v Parizu neki tuji državi ali njenim agentom izročil večje število tajnih dokumentov, ki se tičejo narodne obrambe. Dreyfus je bil obso-

jen na izgubo čina ter dosmrtno ječo na samotnem otoku. Svarilna degradacija se je izvršila 6. januarja 1895 vpricho zbranega vojaštva v vojaški šoli v Parizu. Zaman je klical Dreyfus: »Povejte Franciji, da sem nedolžen!« 22. febr. 1895 se je odpeljala ladja »St. Nazere« z Dreyfusom v smeri proti južni Ameriki; Dreyfusa so prepeljali na takozvani »Hudičev otok«, kamor so nekdanj pošiljali gobave. Nad štiri in pol leta je ostal Dreyfus na tem otoku, vedno zastražen ter ponoči vklejen v verige. — Občinstvu priporočamo, da si krasni film ogleda.

Radi prevare. Pri tukajšnjem okrožnem sodišču se je zagovarjal včeraj radi prevare 23 letni posestniški sin Adolf C. Kot zastopnik neke zagrebeške tvrdke je hodil po deželi ter prodajal proti gotovi proviziji mlekarne stroje. Dne 3. maja t. l. je prišel tudi k Mariji Ornik na Krembergu ter ji ponudil v nakup mlekarški posnemačnik, ki ga je Ornikova tudi kupila za 1050 Din ter obenem poravnala delno kupnino v znesku 960 Din. Adolf C. pa ni zneska poslal tvrdki. Priznava dejanje; zagovarja pa se, da ni imel namena Ornikove prevartiti. Obsojen je bil na 20 dni strogega zapor, 300 Din denarne kazni oziroma v slučaju neizpolnitosti na nadaljnjih pet dni zapor; pogojno eno leto.

Posesne spremembe. Dr. Camillo Marocutti je prodal svoje posestvo v St. Ilju Viljemu Oberle za 220.000 Din. — Tvorcnico »Metra« v Milinski ulici je kupil ljubljanski odvetnik dr. Ivo Benkovič.

Pri padcu s stola si zlomila roko. 21 letna služkinja Marija Mucak je pri pobiranju sušicega se perila na domačem dvorišču stala na stolu; pri tem pa se je stol, ki je bil bolj slabe vrste, strl in je Mucakova tako nesrečno padla na tla, da si je pri tem zlomila levo roko v zapestju.

Prosvetno zvezo v Mariboru so pri sprejemu kraljevih odposlancev v Mariboru zastopali prof. Babšek, tajnik Kavčič in F. Kramberger, kar je pri tozadevnem poročilu pomotoma izostalo.

Duh spokornosti je očividno zopet prevzel v poslednjem času eno ravno maloštevilne mariborske nevarnike, »huncvete« in kar je temu še podobnega. Včeraj je zopet stalo črno na belem: aretacij 0 ter jedva 11 prijav. Ali pa do to znamenja odzvoja, ki ga privoščijo tisti na dnu sebi ter mariborskim vzdrževalcem reda in miru?

Slovensko pevsko društvo »Maribor«. Drevi vaja odpade.

Redki zračni gostje. Včeraj jutraj so se nad Mariborom iz severozapadne smeri pojavili trije lepi planinski orli, ki so krenili proti Pohorju. To je tretji slinčni redki pojav. Ljudje pravijo, da so planinski orli znanilci hude zime.

Šahovski turnir za dijaško prvenstvo v Mariboru. Tukajšnji dijaški šahovski klub na državni klasični gimnaziji je razpisal turnir za šahovsko prvenstvo dijaštva v Mariboru. Ker je to prvi turnir te vrste, se pozivajo vsi dijaški šahisti, da se tega turnirja polnoštevilno udeležijo. Prijave sprejema do jutri turnirja Bogdan Pušenjak na državni klasični gimnaziji. Zrebanje igralcev bo jutri ob 15 pri sestanku dijaškega šahovskega kluba na drž. gimnaziji. Pri žrebu morajo biti navzoči vsi igralci. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Trenchcoati, usnjeni jopiči, zimski plašči, Hubertus-plašči, snežni čevlji in snežni škornji, galoše, čez 300 vrst krzna, kakor tudi vso manufakturno blago na obroke, L. Ornik, Maribor, Koroška 9.

Celje

Smeh je zdravje. Takega zdravja v obilju vam nudi Gogoljeva komedija »Revizor«, ki jo uprizori Gledališka družina KPD v Celju jutri v soboto 15. novembra ob 8. zvečer ter v nedeljo 16. novembra ob pol 4 popoldne v gledališki dvorani Ljudskega doma (palača Ljudske posojilnice) v Celju. Dvorana bo vsakikrat prijetno zakurjena. Kupite vstopnice po možnosti v predprodaji v Slovaški tiskovni zadrugi (tik Marijine cerkve v Prešernovi ulici).

Prihodnji prosvetni večer se bo vršil v ponedeljek dne 17. novembra ob 8 zvečer v Ljudskem domu (palača Ljudske posojilnice) ter bo posvečen enemu naših najvažnejših kulturnih, gospodarskih in narodnoobrambnih činiteljev — našemu morju. Predaval bo vpop. ravnatelj ljubljanske trgovske akademije g. dr. Ludvik Bihm kot odposlanec oblastnega odbora Jadranske Straže v Ljubljani. Predprodaja vstopnic v Prosvetnem tajništvu.

Is malega raste veliko. Skromnen je bil pričetek Slovaške tiskovne zadruge v Celju. V malih prostorih tik Marijine cerkve se je pojavila kot »Kaj pa je tebe treba bilo?« Zabežna skromna kapitalna sredstva niso dovoljevala razmaha, ki bi bil zadruzi za uspešno konkurenco potreben. Kakor pa ima vse, kar izide iz zdrave ljudske potrebe in iz poštenih namenov, že samo v sebi klice rasti in razvoja, tako je tudi tukaj. Mali prostori ob Marijini cerkvi so postali kmalu premajhni in kljub oviram si je zadruga znala najti reprezentativnega prostora za svojo podružnico v palači Ljudske posojilnice. Danes je ime Slovaške tiskovne zadruge znano ne le širom celjskega mesta, temveč daleč na okrog po deželi kot ime solidne tvrdke. Njene jaslice za cerkev in dom, zanimiva Miklavževa in Božična darila, gramofonske plošče p. Odila Hajnška, ki vsebujejo cerkveno leto, božične, velikonočne, smarnične in druge pesmi, devocionalne, šolske in pisarniške potrebje in druge dovolj — vse samo solidno blago pri res zmerni ceni. Toplo želimo, da si mlado podjetje obrani še v bodoče polne simpatije javnosti in se razvije v močno etablo krščanske podjetnosti.

Ljutomer

Ravnanja, razgrajanja in včasih tudi pretepanja je še vedno dosti med nami. So nekateri, ki na vsak način tudi na zunaj hočejo pokazati svojo koražjo, ki dostikrat ni prav nič fantovska. Vsi med službo božjo bi naj dali mir. Imajo izgovori: vinski krizo rešujemo, pa alkohol uničujemo. — No ja...

Napetost, nepravilno vretje v debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« grenčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kranj

Tatvina tisočaka ali pazite na sumljive ljudi. — V torek popoldne je bilo, ko so pri devljariju Franc Rodetu v Rožni ulici opazili, da je bil na zagoneten način ukraden iz mize v kuhinji tisoč dinarski bankovec. Prizadeta stranka je tatvino takoj prijavila policiji in stražnik g. Kette je takoj prišel posloovati, da izslediti tatu ali tatice. Aretiral je res dve neznanici, kateri so sosedje videli potikati se okrog hiše, odnoeno eno celo buje priti iz veže. Ena izmed obeh je svoj alibi takoj dokazala, drugo so pa shranili za eno noč v stražnici, a drugi dan izpustili, ker ji tatvine niso mogli dokazati, denarja pa pri nobeni niso našli. — V zvezi s to tatvino sodi policija, da so na delu sumljivi elementi, ki se plazijo previdno okrog in preže na ugodno priložnost, da kje kaj iztaknejo. Stranke se opozarjajo, naj same pazijo, da jim kak tak nepovabljen nepridiprav ne napravi obiska.

Ježica

Nova šola na Ježici. Včeraj se je vršil komisijski ogled za novo šolsko poslopje, kje naj bi stala nova šolska zgradba. Komisija si je ogledala tri prostore, končno se je po odločilu za zemljišče v bližini cerkve, ki je last Jere Čebulji, iz Malevasi. Da bi šola prišla takoj graditi, ni govora, ker ne dopuščajo denarni viri. Pač je toliko zagotovljeno, naj občina skrbi za to, da bo kupljena od lastnice navedena parcela. S časoma bomo poskrbeli denarne virov ter pričeli zbirati za šolsko zgradbo.

Nove hišne številke. Danes so pričeli nabijati nove hišne tablice, ki so prav lične na rdečem polju. bel napis in višnjev rob. Tablice je izdelala tvrdka g. Rabiča iz Ljubljane. Z delom smo jako zadovoljni.

Kdor hoče v Indijo. V soboto 15. novembra ob 8 zvečer priredi Kat. prosvetno društvo krasno filmsko predavanje v Društvenem domu na Ježici »Nur«. Južnoindijska resnična zgodba. Priidite polnoštevilno.

Preselitev poštnega urada. V kratkem se bo preselil tukajšnji poštni urad v prostore g. Ivana Dobnikarja na Ježici poleg Ruskega carja.

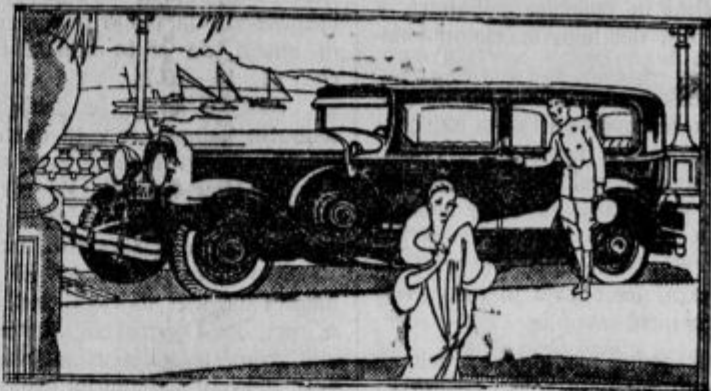
Hvalevredno podjetnost izkazuje tukajšnji kovaški mojster Franc Kunaver. Mlad in agilen, je pred približno petimi leti kupil staro Končano kovačnico. Letos se je lotil popolne predelave kovačnice. Staro zidovje so do tal podrli, dvignili so se novi temelji, zrasla je čisto nova, moderna kovaška delavnica, svetla, prostorna, z dvema ognjenima, ki delujeta na električni pogon. Lepa stavba je vsej bližnji okolici v ponos in okras. Želimo mlademu mojstru, da bi mu dobro služila in mu lažjela trdo delo, hkratu pa poplačala žrtve.

Regulacija Sava je akoci od Šmarne gore pa do St. Jakoba zelo potrebna. Ob vsaki večji narasli vodi dela Sava na obeh straneh mnogo škoda. Zlasti posestniki v Klečah ter mnogi v Stožicah so že izgubili mnogo zemlje.

Poizvedovanje

Srebrna zapestna urica se je izgubila v sredo ob 6 do pol 7 od sodnje po Dunajski cesti, Solenburovji ulici, skozi Zvezdo, po Wolfovi in Stritarjevi ulici do školje. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v uravništvu »Slovenca«.

Najslavnejši luksuzni avtomobil sveta z novimi senzacionalnimi izpopolnitvami,

Buick 1931, je osemcilindrski avto!

VRSTA ljudi, ki kupujejo Buicke in število prodanih Buickov postavlja ta avto izven konkurence med vozovi njegove cene.

In res leto za letom proda Buick več ko dvakrat toliko kakor njegov najhujši konkurent. In povsod si najodličnejše osebnosti v kraju one, ki diktirajo „ton“, izberejo rajši Buick kakor katerikoli drugi voz!

In zdaj — po 27 letih vodstva — pride Buick na dan z najsenzacionalnejšim izmed vseh dosedanjih Buickov: z Buickom 8.

Pet važnih točk.

1. Osemcilindrski, zgoraj krmiljeni voz, ki so ga tri leta preizkušali na preizkuševališču družbe General Motors.
2. Sinhronična transmisija. Tiha in rahla hitrostna prestava.
3. Regulator za temperaturo olja, ki uravnava toploto olja tako, da teče motor rahlo in gladko prav tako v vročini kakor v mrazu.
4. Leto za letom proda Buick več ko dvakrat toliko voz kakor njegov najhujši konkurent.
5. 88% lastnikov Buicka kupijo spet Buick, kadar si zažele novega voza.

Tri leta so ta novi Buick preizkušali na preizkuševalnem terenu General Motors in napravili iz njega „Dernier cri“ avtomobilske industrije. Njegov močni 8 cilindrski motor je zmogel vsega, kar sme zahtevati od stroja. S tem avtom je družba General Motors obenem uvedla dve pomembni novi izpopolnitvi: sinhronično gonilo in regulator za temperaturo olja, kar dela vožnjo rahlo in lahko ter varno na vseh vrstah cest v vseh okoliščinah. Morate si ogledati ta voz, preizkusiti ga na vožnji. Domenite se še danes z našim zastopnikom.

GENERAL MOTORS

CONTINENTAL S. A

Domžale

Ministrski predsednik g. Peter Živkovič je posetil preteklo nedeljo naš trg, ki je bil ves v zastavah. Točno ob določenem času se je pripeljala kolona avtomobilov sem od Rodice. Sprejem se je vršil pred Školskim domom poleg spomenika kralja Aleksandra. Sprejema se je udeležila šolska mladež iz Domžal, Jarš in iz Doba, četa gasilcev in Sokolov, domaška godba ter mnogo drugega občinstva. Godba je intonirala Triglavski marš. Predsednika vlade je najprvo pozdravil župan Janežič. Vladni svetnik dr. Ogrič pa mu je predstavil krajevne funkcionarje med njimi tudi duh, svetnika in župnika g. Frana Bernika. Min. predsednik se je ganjen zahvaljeval in nagovarjal in spraveval prisotne. V imenu šol mladine je pozdravila min. predsednika učenka 6. razreda B. Kozina ter mu poklonila šopek rdečih nageljev. Po pozdravu se je odpeljal proti Trzinu.

Himen. Poročila sta se preteklo nedeljo v tukajšnji župni cerkvi ing. arch. Ivan Pengov s g. Mici Flerin, bčerkno mesarja in cerkvenega ključarja iz Stoba. Bilo srečno!

Bohinj

Zadnji letoviščarji odšli. Krasni solnični dnevi so zadrževali med nami še zadnje letoviščarje, n. j. Vel. princa Pavla z družino, ki odide iz Bohinja šele v teh dneh. Želimo, da se prihodnje leto zopet vrnejo.

Semenj sv. Martina za zgornjo dolino je bil letos slabo obiskan. Kramarjev je bilo mnogo, pa se menda z izkupičkom ne morejo pohvaliti — največ je bilo prodanih čevljev. Pozna se pač denarna kriza povsod.

Nezgoda. Zadnji sneg je že zvalil tega in onega v gore pripravil les. Tako je šel tudi p. d. Tonejčev iz Srednje vasi s konjem; po poti pa se je konju nabralo na kopita polno snega in pri neki drči je zletel v globino do 50 m, kjer je obležal popolnoma razbit.

Krško

Odlikovanje: Z redom Jugoslovanske kralje V. razreda je bil, dne 11. t. m. odlikovan gospod Bitenc Drago, učitelj v Leskovcu pri Krškem. Čestitamo!

Priprave za Martinovanje. — V preteklih dneh si je nekdo zaželel pitane gosti, ki jih je rodila gospa Ana Klobučar v Leskovcu. Neznani dolgooprstnež se je gotovo zmotil in spregledal god sv. Martina, kajti po goske je prišel že teden prej, jih na mestu zaklal in odnesel. To je pač predrznost, ki bi morala biti kaznovana.

Novembersko vreme. Za deževnimi dnevi se je vreme toliko izpremenilo, da bodo naši kmetovalci pospravili ostale pridelke s polja in posejati ozimino.

Kočevje

Premestitev. Premočena je bila tudi za učiteljico v Šmihel pri Novem mestu gđ. Kralj iz Kočevja. Po učiteljski maturi je bila nameščena za pom. učiteljico v zavodu za slepce. Na novem mestu, obilo sreče.

Okr. načelstvo razglašja, da so uradne ure za stranke s a m o ob torkih in petkih. Ob teh dnevih uradujejo vsi referenti in med uradnimi urami od 8—12 in 14—18. Stranke naj blagovolijo točno se ravnati in se držati uradnih dnevov.

V petek bo v Ribnici sadjarska anketa, na katero so vabljeni vsi, ki se zanimajo za sadjarstvo.

Ljubljansko gledališče

Drama.

Začetek ob 20 zvečer.

Petek, 14. nov. ob 15: RAZBOJNIKI; ob pol 21: GOSPA MINISTRICA. Gostovanje v Kranju. Sobota, 15. nov.: SVETI PLAMEN. Red D. Nedelja, 16. nov. ob 15: SNEGULČICA IN SKRATJE. Mladinska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20: GOSPA MINISTRICA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Opera.

Začetek ob 20 zvečer.

Petek, 14. nov.: Zaprt. Sobota, 15. nov.: MOČ USODE. Red E. Gostuje ga. Juraničeva. Nedelja, 16. nov. ob 15: PRODANA NEVESTA. Gostuje Marij Simenc. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob 20: LA MASCOITE. Izven.

Mariborsko gledališče

Petek, 12. nov.: Zaprt. Sobota, 15. nov. ob 20: ŠKRJANČKOV GAJ. Kuponi. Gostovanje gđ. Milke Michlove, zagrevaško subrete. Nedelja, 16. nov. ob 15: »Aleksandra«. Kuponi. — Ob 20 »Lutka«.

Iz društvenega življenja

Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, priredi za svoje člane in njih goste skupen ogled gradnje palače zavarovalne družbe Croatia na Aleksandrovi cesti. Sestanek udeležencev v soboto 15. novembra ob 15 na licu mesta.

Otvorilno predavanje v XI sezoni društva Soča v Ljubljani. V društvu Soča se bo vršilo v soboto 15. novembra v salonu pri Levu otvorilno predavanje v tej sezoni. Ta večer predava ravnatelj g. Karel Mahkota, ki bo govoril o temi: »Iz dežele jezer, spremljana s krasnimi skulpturnimi slikami. Potem se vrši prosta zabava, pri kateri nastopi odlični matični kvartet in deklamacije. Začetek ob pol 21. Vabljeni vsi — vsi na prost.

Dr. Fran Windischer:

Ljudska univerza za trgovce in obrtnike

Trgovsko društvo »Merkur« za Slovenijo v Ljubljani ima za seboj dobilih 30 let stvarnega dela. Od početka svojega mnogostanskega delovanja si je stavilo za poglavitni cilj svojega dela. Skrb za povzdigo splošne in strokovne izobrazbe ter je vsa leta zvesto sledilo svojemu izobraževalnemu cilu s predavanji, publikacijami, strokovnimi knjigami, časopisi, koledarji ter poučnimi tečaji. V pravih načrtih delo je društvo v novih gospodarskih in narodno političnih ugodnih prilikah jako olajšano. Posebno organizacije so prevzele besede in zagovor strokovnih potreb in gospodarskih zahtev v vsakdanjem trenju praktičnega življenja. Društvo »Merkur« sedaj preostaja v prvi vrsti izobraževalne vloge in določne prireditve, pa bo Trgovsko društvo »Merkur« v letošnji jesenski in zimski dobi načelovalo s prirejanjem pred leti začetih družabnih večerov. Te večere zveže z rednimi predavanji iz narazloženih strokovnih, tako da bodo udeležniki imeli priložnost slišati od odličnih strokovnjakov res zanimive in koristne stvari. Poljudnost in mnogostanost bo vodilo za ta predavanja. Lepa vrsta naših mož, ki so vidni delavci na najrazličnejših poljih, se je odzvala v vzgledno ljubznost našemu vabilu in obljubila svoje drago eno sodelovanje. Društvo »Merkur« si je izbralo lep in koristni cilj in smo prepričani, da ga dosežemo, ker nam je zagotovljeno tako ponosno število zanimivih predavalnih predmetov. Družabni večeri so pričeli oktobra meseca. Udeležba je brezplačna, in so gostje iskreno dobrodošli. Niz predavanj je pester in vabilu. Grešna zamuda bi bila na strani tistih naših ljudi, katerim so predavanja namenjena, ako bi od te lepe prilike zamudili jemati.

Predavanja so nam doslej obljubljena od sledečih gospodov predavateljev:

1. Agnola Anton: Stiklo in keramika v naši državi.
2. Prof. dr. Böhm Ludvik: Naša pomorska organizacija.
3. Dr. Dobrila Mario: Važnost borze v gospodarstvu in njena uredba.
4. Direktor drame Golia Pavel: O gledališču.

Sadni ogled v Naklem

Sadarska podružnica v Naklem pri Kranju je priredila v nedeljo dne 9. novembra t. l. sadni ogled v novi šoli v Naklem. V sadnem okolišču Naklo je bila letošnja sadna letina dokaj dobra, zato se je udeležilo ogleda znatno število kmečkih sadarjev iz vseh priškolnih vasi. Tudi sadarska podružnica v Podbrezju je razstavila precejšnje število sadnih vzorcev. Predpriprave za ogled so bile bile dokaj obširne in temeljite, zato je ogled v celotnem obsegu dosegel svoj poučni namen. Pri aranžiranju in pomoškem dočevanju sort so sodelovali kmet, ref. J. Susi, strok. pomoč. A. Zdošek ter g. Viktor Omerza iz K-ranja. Ogled je otvoril s primernim nagovorom g. J. Susi, ki je v soboto ob 4 popoldne. V nedeljo, ob času največjega obiska razstave popoldne je predaval o sadjarstvu g. A. Zdošek, nato je vzpodbudil šolski upravitelj g. J. Jerše zbrane sadarje k umnemu sadjarstvu in podpiranju sadarske podružnice pri njenem težkem delu za napredek te panoge. Pri aranžiranju obširnega sadnega ogleda so z veseljem in vnemo sodelovali gg. učiteljice Franja Gromova, Ivanka Jernejc, a tudi sopoga g. šolskega upravitelja, kakor tudi načelnik podružnice g. Tomaž Kriznar in tanik podružnice g. Jerše.

Sadni ogled v Naklem je imel predvsem poučen namen. Razstavljeno sadje je bilo razdeljeno na 3 ločene oddelke in sicer: 1. Sadne sorte, ki spadajo v novo določeni sadni izbor za kranjski okraj. 2. Sadne sorte, katere sicer niso sprete v novi sadni izbor, vendar jih kaže še nadalje gojiti povsod tam kjer zanesljivo dobro uspevajo in dokler obstaja dotično drevo. 3. V tretjem oddelku so bile razstavljene vse tiste sorte, katere danes nikakor ne odgovarjajo ne za domačo rabo in lokalni trg, še manj pa za široko kupčijo. V tej skupini so bile zastopane vse malovredne sorte, a tudi take bolše sorte, ki ne spadajo iz podnebni in talnih ozirov v ta okoliš in jih je vse skupaj treba odstraniti čimprej iz kmečkih sadovnjakov s sistematičnim precepljanjem. Kmečki sadjarji so imeli najlepšo priliko, spoznavati sadne sorte vobče, predvsem pa razločevati dobre kupčijske sorte od malovrednih sort, katere treba čimprej izmeriti iz sadovnjakov. Važno je bilo zlasti spoznavanje sort novega izbora, ki je za bodočnost sadjarstva velikega pomena.

Opazilo se je, da kmečki razstavljalci vendar niso v celoti zapopadli pomen sadnega ogleda ter gospodarske važnosti in težkoč dela sadarske podružnice, ker drugače bi najbrž ne zahtevali, da jim revna podružnica, ki vendar zastopa njihove interese po ogledu povrne tistih par šabolk, ki so jih prinesli na ogled. Le dojem razlaganju in prigovarjanju predavateljev se je zahvaliti, da so kmetje pustili razstavljeno sadje podružnici za kritje stroškov in nabavo sredstev za zatiranje krave uši, ki je v tem okolišču sino razširjena. Vendar treba priznati, da je uspel sadni ogled v Naklem, prvičkrat v tej občini, v splošno zadovoljstvo.

*

Živnorojskim zadrugam kranjske okolice. Živnorojskim zadrugam zlasti tistim, ki se niso pregledovale živine za sprejem v rodovnik, se nuno priporoča, da pošljejo člane »rodovne komisije« na enodnevno poučen tečaj za presoanje goveje živine v Kranju. Tečaj se bo vršil v Ljudskem domu še prihodnji ponedeljek dne 17. novembra t. l. s pričetkom ob 9 dopoldne. Zadruga naj v lastnem interesu ne zamudijo lepe prilike. Tečaja se lahko udeležijo tudi drugi živnorojci, ki se zanimajo za napredek in izboljšanje živnorojstva.

Prodaja sadnih dreves v Kranju. Na kranjskem sejmu v ponedeljek, dne 17. novembra, se bodo cel dan prodajala sadna drevesa iz okrajne drevesnice v Mošnjah pri Radovljici. Na prodaj bo približno sledeče število dreves v vrsti: 1. tepk 200 drevesc II. vrste; 2. moštnic 200 drevesc II. vrste; 3. vliamovk 88 drevesc II. 24 I. vrste; 4. zimska pastorkova 85 drevesc II. 7 I. vrste; 5. kongresovk 36 drevesc II. 40 I. vrste; 6. orehov 105 drevesc II. vrste; 7. Boskovo jabolko 105 drevesc II. vrste; 8. Šnidbergova reneta 135 drevesc II. vrste; 9. Šampanjska reneta 30 drevesc II. vrste; 10. zeleni štetinec 18 drevesc I. vrste; 11. carjevič Rudolf 16 drevesc II. vrste; 12. Boskova steklenka 50 drevesc II. vrste; 13. beli astrahan pritlikavci in grafičastji pritlikavci večje število. — Drevesca se nahajajo sedaj v slabi plitki zemlji in so vzrasla iz pečk dreves, nahaajočih se v visoki legi Gorenjske. Čepiči so iz zdravih, rodovitnih dreves Gorenjske. Ker pridejo drevesa iz neugodnega kraja in za rast ter uspevanje manj

5. Ing. Gutlić Gvido: Izraba prirodnih energij in napredek človeštva.

6. Podžupan prof. Jarc Evgen: Nova Ljubljana.

7. Predsednik Zveze trgovskih gremijev Kavčič Josip J.: Psihotehnika v gospodarstvu.

8. Koce Jure: Trgovina in trgovinska politika.

9. Dr. Lilleg Milan: Zakonska stabilizacija dinarja.

10. Ravnatelj Lovšin: Evgen: Kovine in kovinarska obrtnost v naši domovini.

11. Načelnik dr. Marn Rudolf: Tujski promet in naše delo za pospeševanje turškega prometa.

12. Zborniški tajnik Mohorič Ivan: Carina in carinska politika.

13. Dr. Obersnel Maks: Železo in naša železarska obrtnost.

14. Dr. Pless Ivan: Spomni na Sibirijo.

15. Dr. Pretnar Josip: O naši domači obrtnosti v Sloveniji.

16. Prof. Sič Franjo: Zakaj knjižimo in po kakšnih načinih?

17. Dr. Stele France: Kaj nam pričajo naši spomeniki?

18. Ing. Šivic Anton: Naši gozdovi in naše gozdne gospodarstvo.

19. Ing. Šuklje Milan: Tvorniški in trgovinski žitni trg in zaštita v državi.

20. Mošniore prof. dr. Josip A. Učič: Socialne gospodarske razmere ob času apostola Pavla.

21. Akademski slikar Vavpotič Ivan: O slovenskem modernem slikarstvu.

22. Upravnik Narodne galerije Zorman Ivan: Umetnost in naša Narodna galerija.

23. Zborniški konzulent Žagar Fran: Viri državnih dohodkov.

24. Dr. Dular Milan: Gospodarske in socialne prilike v današnji Belgiji.

Predavanje o zakonski stabilizaciji dinarja se vrši v soboto ob pol 9 v restavraciji Zvezda, na kar opozarjamo vse zainteresirane.

ugodnih pogojev v ugodnejše kraje v kranjskem okraju, je pričakovati uspešno rast in rodovitnost. Cene so: I. visokodebelnim drevescem prve vrste 11 Din komad, druge vrste 8 Din komad; II. pritlikavcem prve vrste 11 Din komad, druge vrste 9 Din komad. Te cene predstavljajo povprečno normalno ceno in veljajo za vse vrste naštetih drevesc. Določili jih je kot stalne cene za prodajo drevesc okrajni kmetijski odbor radovljanski. Samo ob sebi razumljivo je, da je vsako akcijo, ki stremi za izboljšanje naše skromne in večji del v primeri z modernimi urejenimi sadovnjaki v nekaterih državah še v povojih se nahajajoče sadjarje, prav toplo pozdraviti in sadjarjem priporočati, da poskusijo in tvegajo vse žrtve v svrhu čim uspešnejšega povečanja vrednosti sadjarjskih pridelkov.

Borza

Dne 13. novembra.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so tečaji večinoma bili čvrstjši. Promet je bil srednji znatnejši le v devizi Pragi. Privatno blago je bilo zaključeno v devizi Trst, dočim je ostale zaključene devize dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepa ih zaključni tečaji.) Amsterdam 2274 bl., Berlin 1344.75—1347.75 (1346.25), Bruselj 787.95 bl., Budimpešta 988.50 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.93), Dunaj 794.13—797.13 (795.63), London 274.44 bl., Newyork 56.39 bl., Pariz 221.95 bl., Praga 167.11—167.91 (167.51), Trst 294.60—296.60 (295.60).

Zagreb. Amsterdam 2270.66—2276.66, Be lin 1344.75—1375, Bruselj 787.95 bl., Budimpešta 987 do 990, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 794.10 do 797.10, London 274.04—274.84, Newyork 56.29 do 56.49, Pariz 220.95—222.95, Praga 167.11—167.91. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 6.25 mil. Din.

Belgrad. Berlin 1344.75 do 1347.75, Bruselj 786.45—789.45, Budimpešta 987—990, Curih 1094.40 do 1097.40, Dunaj 794.13—797.13, London 274.04 do 274.84, Newyork 56.29—56.49, Pariz 220.95 do 222.95, Praga 167.11—167.91.

Curih. Belgrad 9.1260, Amsterdam 207.50, Atene 6.675, Berlin 122.82, Bruselj 71.90, Budimpešta 90.20, Bukarešt 3.06, Carigrad 2.44, Dunaj 72.59, London 25.04, Madrid 59.70, Newyork 515.525, Pariz 20.525, Praga 15.285, Sofija 3.73, Trst 26.985, Varšava 57.75, Kopenhagen 137.85, Stockholm 138.25, Oslo 137.85, Helsingfors 12.975.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12.57375, (valuta) 12.54.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tudi danes je bila tendenca za državne papirje slabeša. Tečaji so popustili. Promet je bil le v 7% Bler. pos., katerega tečaj je nezadoval od 82 na 81.50 Din. Tržišče bančnih papirjev je bilo živahno in so bili zaključki v delnicah Union banke po 191 in Prastedione po 930. Jugobanka se je udeležila v teku sesianka od 78 na 78.50. V primeri z večeraj pa je bila slabeša Srbska banka, ki je bila zaključena po 188. Industrijski papiri beležijo zaključke v delnicah Gutmanna po 128, torej 2 Din več kakor večeraj. Nadalje je bil zaključek v delnicah Brodske tvornice vagonov po 90. Živahneji je bil promet v delnicah Trboveljske, ki so bile v začetku zaključene po 372, na koncu borze pa po 375.50 in 375.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92 bl., 7% Bler. pos. 82 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Prastediona 930 den., Kred. zavod 170—180. Vevče 124 den., Stavbna 40 den., Split cement 400 bl., Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86.75—87.50, agrari 54 bl., voja ar. 429.25—429.75, kasa 429 do 430, 11. 429—430.50, 12. 429—430.50 2. 419—424 (brez kupona). 8% Bler. pos. 91.50—91.25, 7% Bler. pos. 81.375—81.75 (82, 81.50), 7% pos. Drž. bl. banke 80.50—81.25, 6% begl. obv. 70—72. — Bančne delnice: Hrvaška 50 den., Katoliška 34 do 36, Kreditna 96 den., Union 191—191.25 (191), Jug 78.50—79 (78, 78.50), Lj. kred. 122 den., Mednarodna 67 den., Narodna 8000—8125, Obrtna 36 den., Prastediona 930—935 (930), S-baska 188 do 189 (188), Zemljiska 129—131. — Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Gutmanna 136—139 (138), Slaveks 50 den., Slavonija 200 den., Našice 1000 bl., Danica 100—103, Pivara Sar. 190 den., Drava 237 bl., Šećerana Otek 296—297, Nar. ml. 20 den., Osl. ljev. 197 den., Brod. vag. 90—100 (90), Union 98—120, Vevče 124 den., Isis 40 den., Regusea 398—400, Oceanio 212—220 (216), Trboveljska 375 do 376 (372, 375, 375.50, 375).

Belgrad. 7% inv. pos. 86.50—87.50 (88), vojna škoda 448.50—449 (449, 448.50, 448), 11. 450.50 do 451, 12. 453—454, 8% Bler. pos. 91.50—92, 7% Bler. pos. 81.50.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 80.25—81.50. — Newyork: 8% Bler. pos. 89.50—90, 7% Bler. pos. 80.50—81, 7% pos. DHB 80—81.

Dunaj. Don. sav. jadr. 86.30, Wiener Bankverein 17, Creditanstalt 46.70, Escompteges. 157, Zivno 89.45, Union 23.75, Ausger Chemische 160.75, Ruše 34, Gutmanna 16.50, Mundus 139.90, Alpine 19.95, Trbovelska 46.60, Prager Eisen 337.35, Leykam 3.90, Rima Murany 68.25.

Žitni trg

Danes javlja Budimpešta priaznešo tendenco. Tudi pri nas je tendenca priaznejša, kajti zanimanje je naraslo. Tako so začeli več nakupovati tudi mlinci, ker se že bliža Božič. Cene so zaenkrat ostale neizpremenjene. Privilegirana izvozna družba plačuje blago sledeče: pšenica 140, Begej 136. ban. in bš. blago 130, savsko blago 127 Din za 100 kg pri producentu.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Zaključeno je bilo: 2 vagona pšenice in en vagon koruze. Tendence neenakomerna. Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 7 vagonov, koruza 46 vagonov, moka 4 vagoni, otrobi 7 vagona. Tendence neizpremenjene. Budimpešta. Tendence priazna. Promet majhen. Pšenica: marc 15.16—15.17, zaklj. 15.16—15.17; maj 15.26—15.28, zaklj. 15.26—15.27. — Rž: marc 9.07—9.17, zaklj. 9.07—9.08. — Kuruza: maj 11.70 do 11.78, zaklj. 11.76—11.77; tranzit maj 9.55—9.60, zaklj. 9.53—9.55.

Hmelj

Nürnberg. 13. nov. kk. Danes je bilo pripeklanih na trg 100 bal hmelja, prodanih pa 40, in sicer gorski hmelj po 55 mark, württemberski po 60—65, badenski do 50, palatinski pa po 60 mark. Razen tega je bila kupčija za nekatere bale stajerskega hmelja po 60 mark. Razpoloženje je bilo zelo mirno.

Iz službenih objav

Imenovanja za sodniške pripravnike. Ministrstvo pravde je imenovalo za sodniške pripravnike dipl. pravnike Polca Josipa, Jerbe Bogdana, Svetla Viktorja in Vrančič Ivana.

Poravnalni oklici. O imovini Kricka Franca, trgovca v Celju, por. sodnik Tiller Franc, upr. poravnave dr. Hodžar. Narok za sklepanje poravnave je 15. dec. ob 9, rok za oglasitve do 8. dec.

Vpisi v trgov. register. »Minerva« Arhar & Kosem, trg. agentura itd. v Ljubljani; A. Zlenier, trgovina z manufakturami v Ljubljani; F. Batnik, trg. z žigam na debelo in d obno v Lukovici.

Dražbeni oklici. Dne 15. decembra 1930 ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Sv. Križ, vl. št. 25 in 26. Cenilna vrednost 106.105.39 Din; vrednost pritlikine 150 Din; najmanjši ponudek 70.736.92 Din. Okrajno sodišče v Kostanjevici. — Dne 19. decembra t. l. ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Sv. Križ, vl. št. 25 in 26. Cenilna vrednost 106.105.39 Din; vrednost pritlikine 150 Din; najmanjši ponudek 70.736.92 Din. Okrajno sodišče v Kostanjevici. — Dne 19. decembra t. l. ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Zaplanina, vl. št. 21. Cenilna vrednost 172.788.10 Din, vrednost pritlikine 7388 Din, najmanjši ponudek 115.192 Din. Okrajno sodišče v Vransko. — Dne 19. decembra t. l. ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: hšče z gospodarskimi poslopji, njiv in travnikov, zemljiška knjiga Murska Sobota, 5-6 vl. št. 244. Cenilna vrednost 86.008.75 Din, najmanjši ponudek 57.340 Din. Okrajno sodišče v Murski Soboti. — Dne 31. decembra t. l. ob 9 bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 19 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Javorje pol vl. št. 172. Cenilna vrednost 10.485.30 Din, vrednost pritlikine 50 Din, najmanjši ponudek 7023.54 Din. Okrajno sodišče Šmarje pri Jelšah.

so nallažji pot. po katerem prihajajo bolezenske klice v naše telo. Okolica bolnikov se izorne boleznim vratu in grla. ako vporablja okusne Anacot-pastilje dr. Wanderja. - Dobivajo se v vseh lekarnah.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 14. novembra: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Radio orkester. — 18.30 Drago Ulagaj: Gimnastične vaje. — 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francosčina. — 19.30 Gospodinska ura, gđ. Cilka Krekova. — 20.00 Koncert delavske godbe »Zarjanc«. — 21.00 Radio orkester. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Sobota, 15. novembra: 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13. Čas, plošče, borza. 17.30 Plošče. 18. Viktor Pinat: V dolini gradov (Kartuzija, Pletjer, III. del). 18.30 Radio orkester. 19.30 Ga. Othaber: Angličina. 20. B. Hrovat: Nemo, zvočni in barvni film. 20.30 G. Jug poje samospeve. 21. Jugoslovanska glasba, izvaja radio orkester. 22. Časovna napoved in poročila. 22.15 Hawai jazz.

Drugi programi

Sobota, 15. novembra: Zagreb: 17 Radio orkester. 20 Prenos iz Belgrada: opera. — Budapest: 12.05 Ruske balade ke. 21.15 Orkester. koncert. — Dunaj: 20.30 »Jesenski manevri«, opereta v 3 dej., E. Kalman. — Milan: 19.30 Lahka glasba. 21. Prenos operete, nato Jazz orkester. — Praga: 19.20 Kvartet. 20.30 »Komi na debata« (švejk in Kropal, prenos iz Brna). 22.25 Mor. Ostrava. — Langenberg: 20.40 Plesna glasba. 00.30 »Zabava pri g. Gevinere«, opereta, Offenbach. — Rim: 17. Vokalni in instrumentalni koncert. 21.05 Veliki pestr koncert. — Berlin: 20. Koncert orkestra. 21.10 Veseli večer, ples. — Katowice: 23. Plesna glasba. — Toulouse: 19.45 Napravi in pesmi. 21. Koncert. 22.45 Argenin in orkester. — London: 21. Komorna glasba. 22. Kvintet. 22.30 Plesna glasba. — Mor. Ostrava: 16.30 Koncert v Brnu. 18.30 Ljudska glasba. 20.30 »Komična debata«, prenos iz Brna (švejk in Kropal). 22.25 Koncert. — Leipzig: 16. Mladinska ura. 16.30 19.30 Plesna glasba. 20.30 Kabaretni večer.

Sport

Smučarski klub Ljubljana. Vsled ugodnih snežnih razmer se odprla koča v Planici v nedeljo dne 16. t. m. ter ostane od tega dne za vso zimsko sezono odprta. Celokupnemu članstvu sporočamo, da je deležno v koči istih ugodnosti kot preteklo leto pod pogojem, da se izkaže s klubsko legitimacijo za leto 1930/31. Te ugodnosti so znajana vstopnina in prenočnina. Tajnik II.

Ping-Pong turnir v Ljubljani. Z merodajne strani smo bili obveščeni, da ni bil prireditelj turnirja, ki se je vršil v ponedeljek zvečer v Ljubljani »LSK«, kakor smo poročali v Slovencu od 12. t. m.

SK Korotan: Jutri ob pol 8 zvečer redna odborova seja. Po seji kratek sestanek prvega in rezervnega moštva. V nedeljo se igra v Kranju. Postava je objavljena v sportnem lokalu — Ustanovljen je tudi šahovski odsek, v katerega imajo dostop vsi člani kluba. Tajnik.

A. K. Primorje, lahkoatletika sekcija, danes dne 14. nov. seja novoizvoljenega odbora ob 18.15 pri Kačiču. — Naproseni so vsi novoizvoljeni odborniki, da sigurno prisostujejo. — Predsednik.

Prejeli smo: Dne 9. t. m. je igral naš mladi klub v Trzinu. Z ozirom na notico SK Škofje Loke v časniki, smo pričakovali od SK Trzinja zelo ostro igro. Toda bilo je ravno nasprotno. Prijeto smo bili iznenadeni nad lepo idovršno igro SK Trzinja. Tekma je končala z že objavljenim rezultatom.

Nogomet v tujini

Velika kriza v moštvo italijanskega prvaka.

Ambrosiana, ki si je v pretekli prvenstveni sezoni s silnim naskokom in zavidanja vredne eleganco osvojila časten nastov italijanskega nogometnega prvaka, se nahaja v občutni krizi. Komaj par mesecev je tega, kar smo običajno mladostni in sveži polet tega odličnega moštva, toda danes vsega tega ni več. Moštvo napravlja vtis, kakor da potrebuje počitka in miru. Igravcem manjka borbenosti in navdušenja. Ni čudno torej, da zavzema danes Ambrosiana 14. mesto v italijanskem prvenstvu in ni čudno, da je to moštvo od sedem odigranih tekem doseglo le eno zmago.

Na lastnem igrišču je v zadnji tekmi propadajoča Ambrosiana komaj rešila neodločen rezultat 0:0 v borbi z Modeno. Zaenkrat je težko pričakovati izboljšanja forme državnega prvaka. Odlično mesto pa zavzema v prvenstvu slavni Juventus, ki letos ni izgubil še nobene točke in zmagovito vodi na čelu prvenstvene tabele. Dobro se drži tudi Bologna, ki zavzema drugo mesto v prvenstvu. Sreda le, da je v zadnji tekmi v borbi z Romo izgubila eno točko (izid 3:3). Slednja je letos v sijajni formi, saj stoji na tretjem mestu tabele. — Nazadovanje izkazuje Genova, ki smo jo vedno našli med prvimi, kajti sedaj zavzema 10. mesto.

V splošnem lahko trdimo, da napredujejo v tekci sezoni bolj južnoitalijanski klubi, dočim so zaostali nekdanji zanesljivci Torino, Genova, Alessandria, Milano itd. — V svrhu lažjega pregleda podajamo vrstni red današnjih prvih moštev Italije: 1. Juventus (14 točk); 2. Bologna (11 točk); 3. Roma (9 točk); 4. Napoli (9 točk); 5. Triestina (6 točk); ... 14. Ambrosiana (6 točk) itd.

*

Štirinajstami so že zopet pričeli. Dunajska. Austria je odšla v Švico in Francijo, kjer bo v več mestih odigrala prijateljske tekme. V Zürichu je Austria prvkrat nastopila in dosegla lepo zmago v razmerju 4:1 (1:0). Njen nasprotnik je bil Blue Star. Od dunajskih igralcev je najbolj ugajal znani Sindelar, mojster nogometne tehnike, ki je sam zabil tri gole.

Težka zmaga češkega prvaka. V Pragi je bila odigrana važna prvenstvena tekma med praško Slavijo ter Viktorijo-Žižkov. Prav s težavo je Slavija zmagala z 1:0, kajti nasprotnik je nudi nepričakovan odpor. Na tekmi je bilo navzočih 12.000 gledalcev.

Ostra borba za ogrsko prvenstvo. Morda najbolj privlačna in željno pričakovana tekma v Budimpešti je bila nedeljska prvenstvena borba med ogrskim prvacom Ujpestom in njegovim dolgoletnim rivalom Ferencvarosom. — 24.000 gledalcev je prisostvovalo temu odločilnemu boju. Rezultat tekme je 1:1, torej si delita oba kluba točko. Vsekakor pa je imel Ferencvaros več od igre. — Tudi druga tekma so bile velikega pomena. Tako je Hungaria, ki se letos tako sijajno drži, na tujih tleh pred 7000 gledalci odpravila s 3:1 nevarno Sabario. Potem je tudi s 3:2 zmagal nam poznan III. okraj nad Pecs-Baranya. — Stanje ogrske prvenstvene tabele po zadnjih tekmah

Avtomobilisti!

Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Stolf. — — Cena vezani knjigi Din 140.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Te dni je izšla

**Družinska
pratika 1931**Segajte po njej!
Zahtevajte jo povsod!

Javljamo tužno vest, da je naš ustanovitelj, gospod

PETER MAJDIČ

veleindustrijalec v Celju

včeraj, dne 12. novembra 1930, po daljšem bolehanju umrl.

Ohranili ga bodemo v častnem spominu.

Jarše, dne 13. novembra 1930.

Industrija platnenih izdelkov, d. z o. z.Uradništvo tvrdke Peter Majdič »Merkur«, veletrgovine
železnine v Celju in Kranju, šamotne tovarne in Tovarne vol-
nenih izdelkov v Celju naznanja pretužno vest, da je njihov
predobri in spoštovani šef, blagorodni gospod**Peter Majdič**

veletrgovec, industrijalec itd.

danes ponoči po dolgotrajni in mučni bolezni mirno v Gospodu
zaspal.Zemeljski ostanki blagopokojnika se bodo v petek, dne
14. novembra 1930 ob pol 4 popoldne v hiši žalosti slovesno
blagoslovili in prepeljali na tukajšnje okoliško pokopališče k
večnemu počitku.Prerano umrlemu šefu, kateri nam je bil vzor delavnosti
in vztrajnosti, ohranimo trajen in časten spomin!

Svetila mu večna luč!

V Celju, dne 12. listopada 1930.

Brez posebnega obvestila.

Naš predragi, nadvse ljubljani soprog, brat, oče, tast in stari oče, gospod

PETER MAJDIČ

veleindustrijalec in veleposestnik

nas je danes, dne 12. novembra ob 21. uri, po delu in trudapolnem življenju, vsled dolge in mučne
bolezni zapustil za vedno.Pogreb se bo vršil v petek, dne 14. novembra 1930 ob pol 16. uri iz hiše žalosti na okoliško
pokopališče.

Sveta maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 15. novembra ob 8. uri v celjski župni cerkvi.

Celje - Sp. Hudinja, dne 12. novembra 1930.

Ana Majdičeva, soproga. — Franc Majdič, brat.

Anica dr. Robičeva, Petka Jokšičeva, Ruša Kunejeva, Milena Juvančičeva in Deša Majdičeva, hčerke.

Dr. Hugon Robič, Žarko Jokšič, Ljudevit Juvančič, zeti.

Degmar, Peter, Jasna Kunej, Smilja, Jasna Robič, Milena Jokšič, vnuki in vnukinje
in ostali sorodniki.

Kako sodijo o novem Fordu

Vozači novega Forda pravijo: „Navdušen sem od svojega novega Forda, boljši je, kakor vsak drug voz, katerega sem dosedaj imel.“

„Mojim gostom in meni nudi izvrstni komfort, krmiljenje je lahko in prijetno, dostikrat imam veselje, tako na ravnicah, kakor tudi na vzponih, premagati večje in dražje vozove. Vrhutega pa ne porabim več kot 12 litrov bencina na 100 kilometrov.“

„Navdušen sem od lepote in linije svojega novega Forda in ne zavidam lastnikom dražjih voz. Moj novi Ford napravi z svojo vitko linijo in

dobro kombiniranimi barvami, najboljši vtis.“

„Zaljubljen sem se v svoj novi Ford, zelo poceni je in kot meni znano, ni noben drug voz bolj ekonomičen v uporabi in vzdrževanju, kakor novi Ford. Potem je pa tudi „Ford service“ izvrsten.“

To je, kar v splošnem povedo vsi lastniki novega Forda.

Oglejte si ta novi, izvrstni voz pri najbližjem Ford zastopniku in zahtevajte brezobvezno predvedbo istega.

Potem sodite sami.

12 litrov na 100 km, zelo mehak tek, bliskovita akceleracija čez 100 km na uro, zelo hiter na vzponih, številni standard in luksuzni modeli, bogata izbira barv.

LINCOLN

Fordson

Ford cene:

Phaeton	Din.	51.500.—
Roadster	„	50.500.—
Sport-Coupé	„	56.000.—
Standard-Coupé	„	55.000.—
Tudor	„	54.500.—
Standard-Sedan	„	64.000.—
Town-Sedan	„	68.750.—
Cabriolet	„	67.000.—

Gornje cene se razumejo za plačilo v gotovini, izprememba istih brez prednaznanila pridržana, franko skladišče vsakega zastopnika v Jugoslaviji, vključno s tegeta rezervnega kolesa s pnevmatiko in zračnico ter odbijači.

FORD MOTOR COMPANY

Gospodje, pred
nakupom si oglejte našo
zalogo brezobvezno!

Rotavice:
tricot zimke od Din 18—
volnene . . . od Din 28—
volne . . . od Din 38—
nappa us. podl. od Din 48—
jelenove la. od Din 58—
otroške volne od Din 128—
Nogavice:
bombaz. trpež. od Din 480—
polvo. lenne . . . od Din 8—
čista volna . . . od Din 12—
čista volna la. od Din 22—
športne dolge od Din 24—
Srajce:
šifon damast . . . Din 48—
šifon pikke prsa . . . Din 48—
šifon la. raye . . . Din 78—
šifon la. Din 118—
šifon popelin od Din 64—
šifon bengal od Din 52—
šifon . . . od Din 30—
Dokolenice od Din 25—

Bepa izbira kravai, žepnih robcev in serp!

Šterk nasl.

Karničnik, Ljubljana, Stari trg 18

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas, treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službe iščejo

Prodajalka
želi službo v trgovini z mešanim blagom, najraje na deželi. Je zmožna položiti kavčijo. - Naslov v upravi lista št. 12.971.

Službo dade

Učenko
za strojno pletenje se sprejme. - Cegnarjeva 4.

1-2 manipulant

strokovno izobrazbo za skladišče hlodov in s tem združena strgarska dela išče večja strgarina. Reflektira se samo na prvo vrstne moči. - Ponudbe z jasnimi podatki o dosežanju službovanju naj se do 30. novembra 1930 pošljejo na naslov: Jugoslovnsko Rudolf Mosse d. d. Beograd, poštne predal 409 — pod »256«.

Knjigovodja

išče tehnično industrijsko podjetje. - Lastnoročno pisane ponudbe s točnim životopisom in dosedanjim delovanjem pod šifro »TEHNIČNA - INDUSTRIJA« na Publicitas d. d., oglasni zavod, Zagreb, Ilica 9. 12.984

Učenca

s potrebno šolsko izobrazbo sprejemem v trgovino mešanega blaga. Vsa oskrba v hiši. - Franc Perko, trgovec, Sv. Benedikt v Slov. gor.

Zasluzek

4 do 5000 Din mesečnega zaslužka dosežejo zastopniki s prodajo naših oblastv. Odbornih predmetov. Javiti se je z namnko za odgovor: Ekspozitura, Kolarčeva 3/I, Beograd.

Izprehajati se

in denar zaslužiti! Dober svet za večer življenja. Vseh sto odstotkov naših uspehov je plod naših vedno novih idej. Topot je na vrsti predmet, ki ga zahteva vse ljudstvo in ki vleče, kot magnet. Za agente pomeni to glavni dohodek pri zaslužku. Oglasite se ustmeno ali pismeno pri uvozniki tvrdki Šapira, Ljubljana, Miklošičeva c. 14.

Pouk

Šoferska šola
prva oblast konc. Čamerik, Ljubljana Dunajska c. 36 (Jugosauto) - Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje.

Stanovanja

Sobo
v sredini mesta, solnčna, s posebnim vzhodom, oddam takoj boljši stranki. Naslov se izve v upravi Slovencev pod št. 12.938.

Stanovanje

2 sobi, kuhinja, predsoba, na solnčni legi, oddam takoj boljši stranki. Naslov se izve v upravi Slovencev pod št. 12.986.

Posredstva

Stavbna parcela
v izmeri 7000 m², se prodaja v bližini kolodvora št. Vid - Vižmarje. Parcela je pripravna za tovarniško podjetje ali 5-6 manjših stavbišč. - Poizve se: št. Vid - Vižmarje št. 100

Mlin

ki se nahaja v mestu, zamenjam za mlin in žago na deželi. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 12.879.

Vnajem

Gostilna
na prometnem kraju, dobro dočena, se da v najem s celokupnim inventarjem ter s štirimi opremljenimi sobami za tuje. Proti kavčiji, takoj ali pa z novim letom. - Naslov v oglasnem oddelku »Slov.« pod št. 12.982.

Kupimo

Vrednostne papirje
srečke, obligacije, delnice kupuje upravništvo »Merkur«, Ljubljana Selenburgova ulica 6/II, tel. 30-52

Razno

Hrastove doge
izdelane pred enim letom za lastno trgovino, dolge 60-110 cm, močne 3½ do 4½ cm, želim zamenjati za izgotovljene sode. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 12.970

Prodamo

Bukovih drv
(klafre) prima, večja količina, se po ugodni ceni prodaja. Poizve se: Mirovski samostan - Ptuj.

Dolg črn kožuh

dobro ohranjen, se prodaja. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.978.

Okvire za fotografije
in razglednice - nudi v vsaki množini Lindič, Ljubljana, Komenskega 36.

Premog

trboveljski, šlezijski, angleški in koks dostavlja na dom »Ilirija« d. d. z. o. z., Dunajska cesta 46, Miklošičeva cesta 6. - Telefon 28-20, 25-95.

Proda se

glasovir, dobro ohranjen (Konzertflügel) - znamke »Reinhold«, dalje velika kredenca z marmornato ploščo z jedilnico, in moko kolo, do 20. novembra t. l. - Poizve se v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 28/I, levo.

Polenovka

namočena, se dobi vsak petek pri: I. Buzzolini, Ljubljana, Lingarjeva ul.

Puhasto perje

čisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC - Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Medenih rožičev

se prodaja vsaka količina od 50 kg naprej po Din 3.75. - Trogirski klet, Ljublj., Sv. Petra nas. 43.

Glasba

Philipsov jubilejni pianino
s petletnim jamstvom dobite edinole pri Mink Modic, Cojzova cesta 9.

Obrt

Krušno moko in rženo moko
vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA, Recljeva cesta 24.

Vsa surovina
se pred izdelovanjem melemu kem čno analizira

Uspeh v 4 dneh

MELEM LAMICO
»Smrt žuljem«
odpravlja žulje, bradavice, trdo kožo, Sigurne učinek brez bolečin. Ne ovira pri hoji. Dobi se povsod.

LAMICO drogerija
BEograd
Knez Mihajlova ulica 14

Najcenejši nakup drv
ter trboveljskega premoga po originalnih rudniških cenah pri
J. Tičar, Maribor
Jadovska ul. 9
Telefon št. 24-15

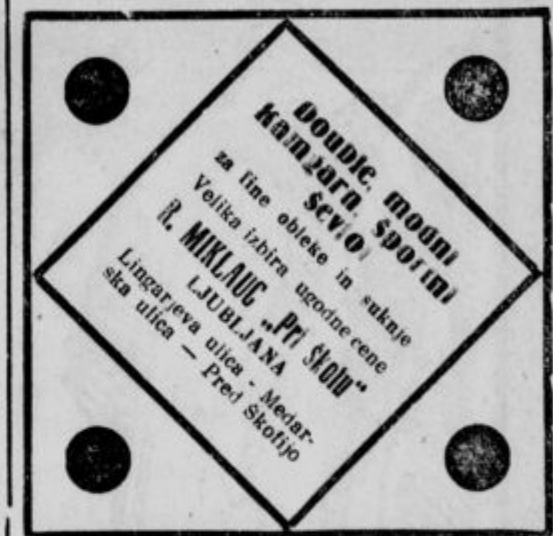
Autotaksi M. Hočevar

Novo mesto - Kandiha Telefon št. 18

Elektrotehnično velepodjetje išče

trgovca-potnika

Jugoslovana s strokovno prakso in znanjem srbsko-hrvatskega in nemškega jezika. Lastnoročno pisane ponudbe z životopisom na Publicitas d. d., oglasni zavod, Zagreb, Ilica 9, pod šifro »Elektro IV«.

Zupanstvo občine Zagorje ob Savi razpisuje službeno mesto

občinskega uradnika

z nastopom službe 1. januarja 1931.
Pogoji: Prosilec mora biti jugoslov. državljan, vojašine prost, ne nad 32 let star, trezen in neomadeževane preteklosti. - Naobrazba: Najmanj štiri razrede srednje ali meščanske šole. Prosilci, ki so službovali v drugih službah, naj predložijo svoji »curriculum vitae«. Začetna plača 1200 Din mesečno, prosto stanovanje z električno razsvetljavo in del kurjave. Starostno zavarovanje in davke plača občina. Napredovanje po posebni pogodbi. - Le resni prosilci naj vložijo prošnje najkasneje do 1. dec. 1930 na podpisano županstvo.

Zupanstvo Zagorja ob Savi,

dne 11. novembra 1930.

Naročajte »Slovenca«!

Dame, naše cene
so najugodnejše!

Rotavice:
tricot zimke od Din 14—
nappa us. podl. od Din 70—
jelen. um. la. od Din 115—
otroške volne. od Din 11—
Nogavice:
flor trpežne od Din 18—
bombaz. trpež. od Din 180—
volnene . . . od Din 750—
otroške bomb. od Din 475—
Hlače:
tricot s. podl. od Din 32—
svilene s. podl. od Din 38—
svilene traste od Din 28—
volnene . . . od Din 44—
otroške zimke od Din 22—
Majlice:
bombazne . . . od Din 18—
volnene . . . od Din 58—
otroške komb. od Din 14—
otr. obleke voln. Din 70—
»Golf« jopice Din 175—

Velika izbira pletenin, torbic, dežnikov in modernih bluz!

Šterk nasl.

Karničnik, Ljubljana, Stari trg 18

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1935.

36

»Jutranji izprehod vas je gotovo utrudil, draga Jana. Lezite na divan in počivajte do predjutra. Jedla jo bova skupno v utici ob potoku in potem si bom pripravil za odhod. Ali vam bo žal, ako zopet odidem?«

»O zelo, gospod doktor! Zalostna bom, ko bom zopet sama... brez vas.«

Glosin je prikimal, trpek smehljal se mu je pojavil okrog ust. Stopil je k divanu, na katerega se je bila ulegla Jana z zaprtimi očmi, in se usedel na rob. Čutil je njen topli di. Vonj njenih bujnih las, njene mladostnega lepega telesa ga je obdajal. Njene napol odprte ustnice je bilo videti, ko da hlepijo po poljubih. Razprostrl je roki, kakor bi jo hotel objeti. Vendar je zmagal razum. Obrnil je obraz proč in hitel ven, ne da bi se ozrl. Stisnil je svoje ustnice, kakor da je pogoltnil nekaj grenkega.

Ze dve uri so sedeli skupaj ministrski predstniki Nemčije, Francije in Rusije v zunanjem ministru na Viljemovi cesti. Sešli so se tu, da se sporazumejo o enotnem zadržanju v pričakovanem angleško-ameriškem sporu. Doktor Bauer, zastopnik Nemčije, je še enkrat povzel na kratko uspeh dolgega razpravljanja.

»Simpatije — ali morda rečem bolje antipatije — za oba nasprotnika so v deželah, ki jih zastopamo, malone enake. Nobenega povoda nimamo, da bi se pustili zapeljati od enega ali drugega. Ameriki smo dolžni in Anglija nam bo najbrže objubila črtanje naših ameriških dolgov kot plačilo za pomoč. Na jasnem smo si o tem, da ta obljuba, čeprav zveni še tako dobičkanosna, ne pomeni nobene ugodnosti za naše države. Morali bi odpreti svoje dežele angleškim gospodom za prehod in skoro gotovo tudi mnogo žrtvovati imetja in krvi za stvar, ki se ne tiče nobene izmed naših držav...«

Baltski baron Fuchs, zastopnik Rusije je molče prikimal z ogromno betico. Misli je na čas pred štiridesetimi leti, ko je njegova domovina izkpravela kot prva evropska država za angleške interese. Živahnejši Francoz ga je prekinil in izgovoril.

»C'est ça... mi krvavimo in Anglija žanje.«

»Nemec je nadaljeval: »Ponavljam dalje. Za nas je tudi gospodarsko bolje, da ohranimo brezpogojno nevtralnost in da z vsemi močmi vršimo dobave za obe vojskujoci se stranki. Industrijska skupnost, ki veže francosko in nemško industrijo že skoro en človeški rod, bo olajšala pogodbe o cenah za vojni material vsake vrste. Da osiguramo tudi enotnost z rusko industrijo, bomo čim prej osnovali industrijski odbor vseh treh dežel. Obe vojskujoci se državi nam morate priznati vsako ceno. Določili bomo cene tako, da se iznebimo dolgov in da vrhu tega še zaslužimo. To bi bile, gospoda moja, obe prvi točki naših sklepov. Brezpogojna nevtralnost in dobave na obe strani po sporazumnih cenah. Razpravljalo se je tretjič o možnosti, da eden ali drugih obeh nasprotnikov ne spoštuje naše nevtralnosti. Potem je dan casus foederis. Naše tri dežele bodo vsako kršitev nevtralnosti po enem od vojskujocih se nasprotnikov zabranile z združenimi močmi.«

»To so naši sklepi.« Baron Fuchs je izgovoril to počasi in premišljeno.

To je bilo jedro: »Ostati nevtralni, zaslužiti in biti edini.« Tako je označil to markiz de Villaret še enkrat v treh besedah.

Potem bom, gospoda moja, ako se strinjata, pustil izdati poročilo za večerne liste. Brzjavno poročilo bo prišlo še pravočasno v Moskvo in Pariz. Poročilo bo vsebovalo samo sklep nevtralnosti in trdno odločnost, da ohranimo to z vsemi sredstvi. Gospodarski zaključki ostanejo za sedaj še tajni.«

Baron Fuchs in markiz de Villaret sta vstopila v avtomobila, ki sta ju čakala pred poslopjem.

Raznovrstni ljudje so se bili zbrali pred uradom Stari veterani iz svetovne vojne, ki so nosili še na prsih spominske znake boja, ki je zvenel mlajšemu rodu kakor pravljica iz starega bajnega sveta. Cvetoča mladina, ki ni ničesar več vedela o letih la-

kote in bede v Nemčiji. Med njimi možje v najboljših letih. Zastopniki industrije in trgovine. Predstavniki velikih tovarn in trgovin. Tu ob cesti pred železno ograjo so zapravljali svoje ure, ki so si jih sicer pustili plačevati po minutah z zla'om. Vest o konferenci treh ministrskih predsednikov je vznemirila ves Berlin, vso Nemčijo in vso Evropo. Dr. Bauer je spremlil svoja zunanja tovariša do vrat avtomobila in medtem ko jima je za slovo stisnil še enkrat roko, je izgovoril: »Brezpogojna nevtralnost.« Izrekel je tako glasno, da so v bližini stoječi lahko točno razumeli. Kot blisk je šinila beseda po cesti. Šla je ob lipah in se širila od ust do ust po Lipski cesti. »Brezpogojna nevtralnost!... »Ostanemo nevtralni!... »Ne pustimo se od nikogar zapeljati!... »Bratje naj uredijo svojo stvar sami!...«

Tako so frčale besede med ljudmi po cestah sem in tja.

»Edino pametno, kar je mogla storiti naša vlada.«

»Se razume, edino pravilno. Stedimo svoje kosti in služimo svoj denar.«

Trgovci je zaklical to na vogalu Behrenove in Viljemove ceste drugemu.

»Ali ste že slišali, gospod tajni svetnik, mi ostanemo na vsak način nevtralni.«

Pančni ravnatelj je dejal to višjemu uradniku iz ministrstva.

»Sem slišal. Toda jaz mislim na prihodnost. Eden od obeh mora zmagati. Zmagovalcu pripada potem ves svet. Mi tudi, gospod ravnatelj.«

»Ne bodite tako črnogledi, gospod tajni svetnik. Vojskujoci se bodo silno oslabili. Kakor oba leva v Sahari, ki sta se požrla prav do repa. Svet pripada potem nam, gospod tajni svetnik.«

»Bog daj.«

Tajni svetnik je odšel dalje. Bil je malone edini, ki je imel pomisleke. Ze so izšle prve posebne izdaje in javljale vladin sklep.

Pri telefonih so stali zastopniki zunanjih listov in industrijskih podjetij in naznanjali sklep Porenju, Westfalski, Šleziji in Danzigu. Industrija je čakala že tedne na odločilno besedo, po kateri naj nastopa. Sedaj je padla.